

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVIII Sausis - January 13, 1983 Nr.2

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KAS, KAIP IR KUR LAIMĖJO

Per 1982 metų įvykius?

Vytautas Meškauskas

Naujų Metų angoje bandoma suvesti pereitų metų įvykių balansą, stengiantis įvertinti pelno ir nuostolių sąskaitas. Sakau 'bandoma', nes daug įvykių negalima įvertinti skaičiais. Kaip galima būtų įkainuoti doleriais ar rubliais nuostolį, kurį sovietų prestižui padarė naujos rebeliecijos pasikėsinimo prieš popiežių byloje, kokią įtaką jos turėjo į spaudimą priversti Washingtoną žūt būt susitarti dėl atominių ginklų, eiti šioje srityje prie jų 'užšaldymo' dabartiniame stovyje? Į tai atsakyti gali tik ateitis.

Yra tačiau ir daugiau ar mažiau 'pasibaigusių' įvykių, kuriuos galime geriau įvertinti. Pavyzdžiui, Izraelio inva-

zija į Libaną. Tiesa, ir čia balansas gali būti tik laikinis. Karinė pergalė ilgai gali pasirodyti tuščiu laimėjimu, bet kol kas tos invazijos pasisekimas parodė amerikiečių ginklų pranašumą prieš sovietus. Ir tai negali neturėti įtakos į būsimus įvykius, nes tai arabams įrodė, kad - bent kol kas - jei kas galėtų paveikti Izraelį, tai tik JAV. Ir ne tik arabams, bet ir visam pasauliui, kuris daugiau skaitosi su plika jėga negu su kuo kitu, - kur slypi pergalės galimybės.

Faktas, kad Izraelio lakūnai su amerikiečių F-16 ir F-15 bei savo statytais Kfirs lėktuvais numušė Sirijos 85 sovietų gamybos MIG-21 ir 23 tipo lėktuvus, nepatyrę patys jokių nuostolių.

Faktas, kad Izraelis sunaikino sovietų gamybos priešlėktuvinių raketų baterijas irgi be jokių sau nuostolių.

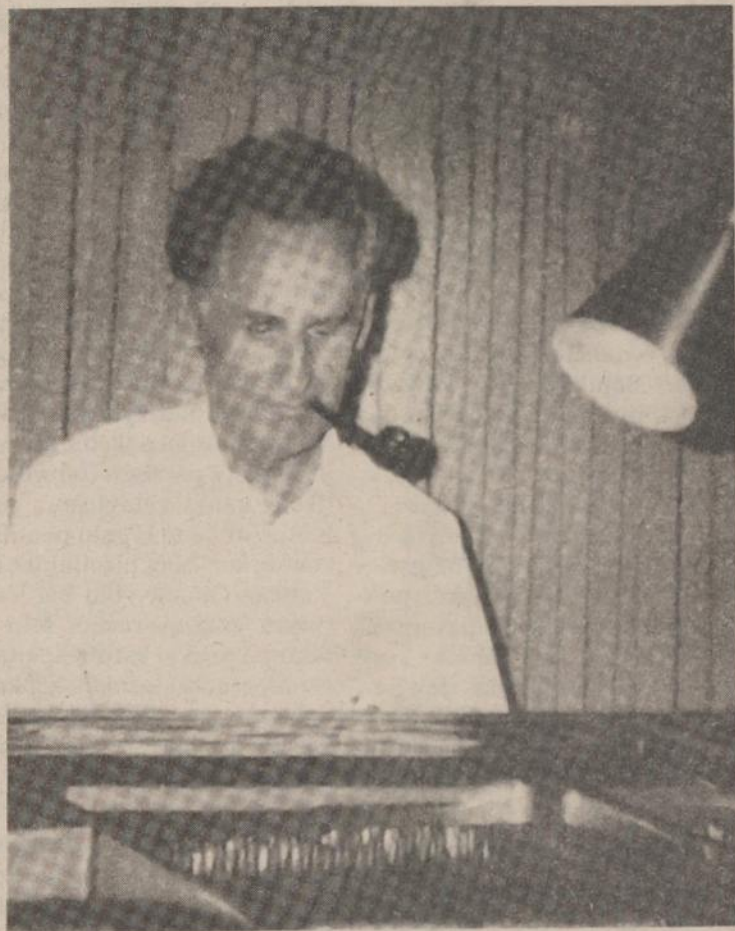
Faktas, kad Izraelis sunaikino Trečią Sirijos tankų diviziją, apginkluotą moderniaisiais sovietų tankais T-72.

Tie trys faktai padarė tokį didelį įspūdį sovietams, kad jie tuojau, isitikinti savo akimis, į vietą pasiuntė gen. pulk Y.S. Yurasov, priešlėktuvinės gynybos vyr. vado pavaduotoją. Lydimas didelio ekspertų būrio, jis ten lankėsi tris kartus. Kautynių nuostolius įvertinti buvo nuskridęs ir pats sovietų generalinio štabo viršininkas maršalas N.V. Ogarkov. Tu faktų pamokyti sovietai tuojau pat pradėjo tvirtinti

ti savo priešlėktuvinių ginklų pozicijas Rytų Vokietijoje, Lenkijoje ir Čekoslovakijoje. Tai pirmas atsitikimas, kad sovietai pradėjo statyti jiems slėptuves ne savo teritorijoje.

Tiesa, ir čia yra kita pusė. Ne tik kitos NATO kariuomenės, bet ir pačių amerikiečių dalys savo apginklavime neturi tų moderniausių ginklų, kuriais yra apginkluoti izraelitai. Jie tik pradėdami įvesti ir dar kurį laiką teks paruoštyje laikyti senesnius, daugiau ar mažiau susilygstančius su sovietų ginklais. Zinia, ir amerikiečiai turi naujų ginklų, dar neišbandytų Vid. Rytuose. Kaip naują radaro sistemą 'pave Mover', kuri gali 'įžiūrėti' prieš tankus ir kitus autovežimius 80 mylių atstume ir į juos nukreipti naujas trumpos distancijos (50 mylių) raketas - Assault Breaker Missile - kurios neša 80 atskirų sviedinių, galinčių pramušti ir storiąs tankų šarvus. Jie visi patys susiranda savo taikinius. Tai labai geras ginklas prieš antrą galimo sovietų puolimo į Vakarų Europą bangą, nenorint tuojau pat griebtis atominių ginklų.

Nenuostabu, kad pats Andropovas nuskubėjo į Pragę padrasinti savo Varšuvos pakto kariuomenės vadus. Prezidento Reagano pradėtas atsiginklavimas, nors susilaukia vis didesnės opozicijos namuose dėl ūkinės padėties, pradėjo nešti neblogus nušimčius užsienio (Nukelta į 2 psl.)

Komp. Julius Gaidelis (1909-1983)

Mirė kompozitorius Julius Gaidelis

Sausio 6 d. po sunkios ir ilgios ligos mirė vienas žymiausių lietuvių kompozitorių Julius Gaidelis, sulaukęs 74 metų amžiaus.

Velionis buvo gimęs 1909 m. Grikiškių km., Daugėliškio valsč. Kauno konservatorijoje kompoziciją studijavo pas Juozą Gruodį. Tai buvo vienas stipriausių Nepriklausomoje Lietuvoje išugdytų kompozitorių. Jo kūryba daugiausiai simfoninė ir kamerinė.

Jis yra parašęs septynias

simfonijas, kantatą apie Lietuvą, kitą kantatą Kovotojai, operas Dana (libretas St. Santvaro) ir Mindaugas (libretas A. Kairio). Taip pat yra sukūręs sekstetui kūrinių.

Jam nebuvo svetima ir visuomeninė veikla. Pasitraukęs iš Lietuvos ir įsikūręs 1950 m. Amerikoje, Bostone vadovavo vyrų chorui.

Buvo Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus garbės narys.

Po atsisveikinimo Bostone ir Brocktone, velionies kūnas pervežtas laidojimui į Chicago.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS RŪMŲ ATNAUJINIMUI AUKŲ RINKIMAS DAR TĘSIAMAS

Visuomenės susipratimo dėka, šiam reikalui jau suaukota apie 90,000 dol. Pagal architektų apskaičiavimą, būtiniausiems remonto darbams reikia 120,000 dol., todėl komitetas nutarė rinkliavą dar tęsti iki 1983 m. gegužės 1 d. Aukos siunčiamos Pasiuntinybės adresu, 2622 Sixteenth Street N.W., Washington, D. C. 20009.

Iki vasario 16 d. bus atlikti svarbiausieji vidaus remonto darbai, kad Pasiuntinybė galėtų daryti priėmimus.

Lietuvos Pasiuntinybės rūmų restauravimo komitetą sudaro ALT ir LB atstovai.

Dirva ruošiasi grandioziniam koncertui...

Dirva ruošiasi grandioziniam koncertui, kuris įvyks kovo 6 d. 4 val. p. p. Dievo Motinos parapijos auditorijoje, Clevelande. Ta proga praeitą savaitę susirinkęs iniciatorių būrelis nutarė ateiti Dirvai į talką ir suorganizuoti koncerto rengimo-globos komitetą. Nuotraukoje pirmojo posėdžio dalyviai. Sėdi iš kairės: Gr. Plečkaitienė, J. Stempūzis, Gr. Kudukienė, D. Ramonienė, S. Gedgaudienė, A. Balašaitienė. Stovi: dr. D. Degėsys, V. Gedgaudas, A. Laikūnas, A. Jonaitis.

VLIKO DELEGACIJA VYKSTA Į EUROPOS PARLAMENTO SESIJĄ

1983 m. sausio 13 d. Europos Parlamentas Strasbūre pradės svarstyti Politinės Komisijos pasiūlytą rezoliuciją apie padėtį Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Prieš posėdžiams pradedant, VLIKO delegacija, vadovaujama dr. K. Bobelio numato aplankyti eilę Europos Parlamento atstovų, prašydama paremti minėtą rezoliuciją. Be inž. Adolfo Venskaus, VLIKO atstovo prie Europos Parlamento, delegacijoje dalyvauti pakviesti: Dr. A. Gerutis (Šveicarija); Joana Kuraitė-Lasienė, Kanados LB Krašto valdybos pirmininkė; Dr. Antanas Butkus, JAV LB Krašto valdybos pirmininkas; Zigmas Juras, D. Britanijos Lietuvių Sąjungos pirmininkas; p. J. Vilčinskis, Socialdemokratų atstovas (Anglijoje); Birutė Venskuvienė, ELTOS redaktorė Paryžiuje; ir dr. Bylaitis, Vokietijos lietuvių atstovas.

Šiuo metu Pasaulinei Baltų Santalkai pirmininkaujantis Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (dr. K. Bobelis), 1982 m. rugsėjo 25 d. yra pasiuntęs jos vardu išsamų memorandumą Politinės Komisijos nariams, referentui Otto von Habsburgui ir eilei Europos Parlamento narių.

Latviai ir estai yra taip pat numatę siųsti savo specialias delegacijas į Strasbūro sesiją. (e)

SAVAITINĖ POLITIJOS Apžvalga

Nauji kardinolai. - Sovietų nauji ginklai Sirijoje. - Varšuvos pakto politinė ofenzyva. - Ar Suomija vėl gintųsi? - JAV ir Kanada kaltinamos per mažai įsileidusios žydų. - Kodėl sovietai maišomi su rusais?

Popiežius Jnas Paulius II sausio 5 d. paskelbė 18 naujų kardinolų sąrašą. Jų tarpe yra 87 metų latvis Julijans Vaivods, apaštališkas Rygos ir Latvijos administratorius, bei Lenkijos primas ark. Jozef Glomp.

N.Y. Times patyrė iš Romoje gyvenančių latvių, kad Sovietų Sąjunga apie Vaivods pakėlimą nebuvo atsiklausta, bet tikimasi, kad tas pakėlimas pagerins santykius tarp Vatikano ir Baltijos valstybių. Toks aiškinimas, aišku, neat-sako į klausimą, kaip tai patinka Sovietų Sąjungai, kuri yra tuos Baltijos kraštus pavergusi. Naujo kardinolo amžius verčia spėti, kad toks daugiau simboliškas aktas laikytinas bandymu, kaip į tai žiūrės Maskva ir kokia bus jos reakcija.

KAS, KAIP IR KUR LAIMĖJO....

(Atkelta iš 1 psl.)

politikoje, nes pastato Andropovą prieš klausimą: Dabar, ar niekados? Tai sukelia pavojų, tačiau kartu leidžia nebijoti ir susirėmimo.

Kalbant apie tai, kaip nuostolius reikia nurašyti administracijos nesugebėjimą tokią savo teisingos politikos liniją - pirmiau apsiginkluoti, o vėliau derėtis - apginti pas save namuose. Administracija buvo priversta pradėti derybas negalėdama niekuo pagrąšinti...

Aiškintis apie tolimesnę ateitį, neturint po ranka duomenų, kurių - tiesa pasakius - trūksta ir šio pasaulio valdovams, būtų jau ėjimas į pranašavimą. Būti pranašu pas save namuose yra labai nepopuliarus užsiėmimas, o Sovietijoje gali būti net ir pavojingas. Taip savo atsiminimuose įrodė buvęs sovietų generolas Petro P. Grigorenko (Memoirs - 462 psl. išleido N.N. Norton & Co., New York, \$19.95).

Pagarsėjęs kaip disidentas, didesnę savo gyvenimo dalį Grigorenko praleido būdamas ištikimas stalinistas. Chrusčiovo laikais jis norėjo atgaivinti tikrą leninizmą ir Nikitą pravardžiavo 'paprastu nuliu'. Už tai jis buvo patalpintas į beprotnamį, kur tūla gydytoja nustatė diagnozę, kad jis sergąs 'pranašavimu'. Mat, jis visus įtikinėjo, kad Chrusčiovo dienos yra suskaitytos. Kai taip ir atsitiko, psichiatrų komisija norėjo sužinoti, iš kur jis taip teisingai žinojo. To neįgavusi, ji vistiek nusprendė paleisti. Į laisvę - tiesa, netaip ilgai - jis grįžo jau disidentu. 1969 metais Grigorenko vėl buvo pasiųstas į beprotnamį, užsistojęs Krimo totorius...

Išvada? Kartais tiesą gali patirti tik beprotnamyje.

Lietuviai galėtų būti nusi-vylę, kad į kardinolus nebuvo pakeltas lietuvis, nors sako-ma, kad popiežius 1979 m. vieną Lietuvos vyskupų yra neviešai - 'in pectore' (širdyje) - pakėlęs į kardinolus. Galimas daiktas, kad nuo Maskvos reakcijos į latvio pakėlimą priklausys ir lietuvių viešas pakėlimas. Išeivijos lietuviai galėtų būti nusivylę ir ark. P. Marcinkaus nepakėlimu, nes jo einamos pareigos (šalia Vatikano banko valdytojo) - būtent, Vatikano miesto pontificalinės komisijos pirmininko ir Vatikano nuosavybių bei Vatikano administracijos šefo - faktinai prašosi kardinolo titulo. Marcinkui, atrodo, kol kas bus pakenkęs Vatikano banko sąryšis su bankrutavusiu Banco Ambrosiano.

Kaip galima buvo tikėtis, amerikiečių ginklams pasirodžius pranašesniems, sovietai norėdami atgauti prestižą - dabar į Siriją pradėjo gabenti savo geriausius priešlėktuvines raketas. Kol kas jų dar nebuvo už pačios Sovietijos ribų ir manoma, kad jas aptarnauti bus, ar jau yra, atsiųsti sovietų kariai. Naujos raketas yra pranašesnės už ten buvusias, kurias izraelitai sunaikino. Jų veikimo radiusas siekia 190 mylių ir 100,000 pėdų aukštį. Jos gali būti pavojingos ne tik virš Libano, bet ir virš pačios Izraelio teritorijos skrendantiems lėktuvams, ir net JAV karo laivams Viduržemio jūroje.

Tuo tarpu Varšuvoje posėdžiavę Varšuvos pakto valstybių galvos su Andropovu priešakyje, paskelbė esą pasiryžę derėtis be jokių sąlygų dėl atominio apsiginklavimo Europoje apribojimo ir pakartoto pažadą paleisti Varšuvos pakta, jei tas pats būtų padaryta su Nato.

NATO vyr. vadas gen. B. Rogers prileido pasikalbėjime

su suomių didžiausiu dienraščiu Helsingin Sanomat, kad karo atveju sovietai per Suomiją ir Svediją pulstų Norvegiją. Suomijos kariuomenės vadas gen. Lauri Sutela į tai pareiškė, kad suomiai gintųsi visomis jėgom, jei kas nors pulstų jų kraštą - tačiau Suomija jau dešimtmečius gyveno draugystėje su savo kaimynais ir neturi pagrindo bijoti puolimo iš sovietų pusės. Suomijos užs. reik. ministeris Par Stenback Rogersui primetė nesusigaudymą Suomijos neutraliteto ir gynybos politikoje. Tokios diskusijos Suomiją užtiko negeru momentu, nes pirmą kartą po II pasaulinio karo jos vyriausybėje nedalyvauja komunistai.

Kaltininkų už Holocaust'ą ieškoma ne tik europiečių tarpe, bet ir tuo metu JAV ir Kanadą valdančiose sferose. Kanadoje išėjo knyga ieškanti kaltininkų už tai, kad ji - naciam persekiojant žydus - jų įsileido tik 5,000, kai tuo tarpu su didesniu simpatijom buvo žiūrima į sudėtų vokiečius, norinčius išvažiuoti iš to krašto, jam atitekus Hitleriui.

JAV-bėse bandymas išsiaiškinti, kodėl vietinės žydų organizacijos per mažai spaudė vyriausybę paveikti Reicho žydų politiką ir priimti daugiau žydų, buvo nutrauktas dėl lėšų trūkumo. Mat, toki tyrimą žadėjo finansuoti pats pergyvenęs Varšuvos getą Jack Eisner. Tam reikalui buvo sudaryt 26 narių komisija, su buv. vyr. teismo teisėju ir JAV ambasadorium, su A.J. Goldbergu priešakyje. Komisija savo pranešimo projekte konstatavo:

'Atgal žiūrint dominuoja neužgincijamas faktas, kad Hitlerio totalinio karo prieš žydus, siekiant juos išnaikinti, metu, Amerikos žydų vadai nei vienoje to karo stadijoje ne paskelbė visų savo pajėgų mo-

■ Iš kitos pusės

"STATISTIKA IR SKAIČIAI patys kalba už save — gruodžio 3 d. vedamajame teigė pranciškonų leidžiamas DARBININKAS, paskelbdamas LB New Yorko apygardą — "veikliausia, galingiausia organizacija". Remiantis kai kuriais skaičiais veikla neatrodo labai įspūdinga — per 30 metų buvo surengta 15 Naujų Metų sutikimų ir valdyba turėjusi 77,165 dol. ir 33 centus pajamų. Prieš keliasdešimt metų katalikiška spauda galėjo operuoti įspūdingesniais skaičiais.

Štai, pavyzdžiui, dar Lietuvoje leistas PASAULIO LIETUVIS 1938 m. spalio 15 d. Nr., rašydamas apie "Demokratinę Amerikos Lietuvių Respubliką", pranešė:

"Toliau GARSAS pasidžiaugia katalikų veikla, kurie turi 120 parapijų. 50 pradžios mokyklų, 3 mergaičių akademijas, kolegiją berniukams, vieną dvasinę seminariją."

Norėdamas tuos skaičius pristatyti tinkamoje proporcijoje, P. Lietuvio straipsnio autorius pamini, kad pačioje Lietuvoje pradžios mokyklų yra apie 3,000, kolegijų ar gimnazijų arti šimto, parapijų apie 1,000. Turint galvoje, kad anais metais lietuvių Amerikoje buvo priskaitoma apie 500,000, proporcingai jie Lietuvos nebuvo pralenkę...

Maždaug už dešimtmečio ši kraštą pasiekusi nauja ateivių banga galėjo pati įsitikinti, kad toks žongliravimas skaičiais visai nebuvo reikalingas. Anas amerikoniškas institucijas pavadinti 'lietuviškom' negalima be vaizduotės praplėtimo.

Jau tais laikais — 1938 m. — kitas laikraštis AMERIKA taip sielėjosi dėl lietuvių įsteigtų institucijų raidos:

"Kunigų Vienybės suvažiavimas turėjo ne tik teisės, bet ir pareigos susirūpinti lietuviškų parapijų likimu. Nors nieko apčiuopiamo nenumatė dėl jau slystančių ar prarastų parapijų... bet pats reikalo kėlimas, visuomenės dėmesio atkreipimas yra svarbus. Šiandien netekti savo tautinio ir tikybino centro yra didelė mums skriauda. Toji skriauda ligi šiol buvo daroma mūsų PAČIŲ VADŲ, DĖL JŲ NESIRŪPINIMO, APSILEIDIMO... Gyvename mažėjimo bei silpnėjimo stadijoje parapijose."

Tų vadų — kunigų tais metais, AMERIKOS duomenimis, buvo "virš 270". Su nauja ateivių banga jų skaičius, kunigo A. Saulaičio, S. J. teigimu DRAUGO gruodžio 24 d., padidėjo iki 700, vien Chicagoje iki 90, tačiau jie nesugebėjo pakeisti AMERIKOS nurodytos raidos, tik dabar Saulaitis nekaltina kunigų, išgelbėjimo laukdamas iš pasauliečių. Girdi tie 700 kunigų:

"Tai didžiulis atsinaujinimo šaltinis ir jėga, JEIGU PARAPIEČIAMS IR PASAULIEČIAMS pasisėktų įkvėpti gyvybės į mūsų religines įstaigas ir veiksmus."

Vienu žodžiu — jei leisi vien skaičiams kalbėti už save, turėsi daugiau klausimų negu atsakymų. (vm)

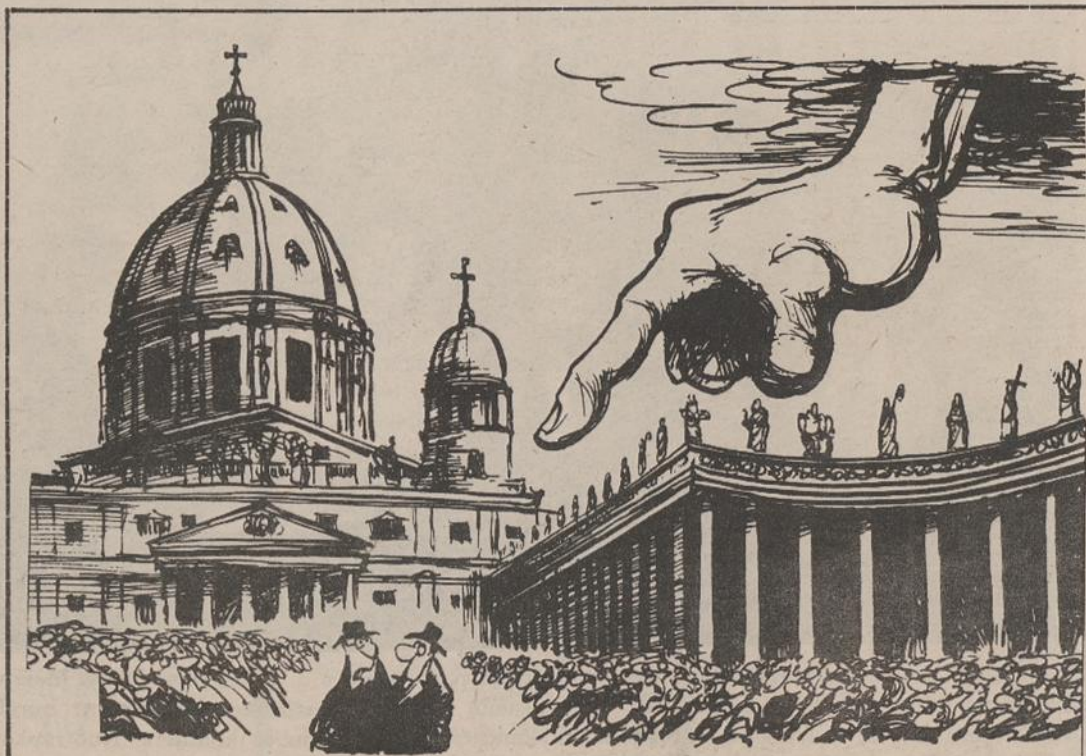
bilizuoti savo tautiečių gelbėjimui.

Komisija tačiau nebaigusi savo darbo slapta išsiskirstė šių metų vasarą, nes Eisneris - kaip sausio 5 d. pranešė N.Y. Times - vietoje žadėtų 138,000 dolerių per du metus (kas ke-

turi mėnesiai po 23,000) davė iš viso tik 40,000 dolerių. M. Himmelfarb - vienos iš centrinų Amerikos žydų organizacijų, Amerikos žydų komiteto informacijos direktorius - pareiškė, kad atgal žiūrint Amerikos žydai iš tikro per mažai pasidarbavo savo tautiečiams Vokietijoje gelbėti, tačiau tam būta rimtų priežasčių. Pirmą, žydai tuo laiku visomis jėgomis spaudė britus įsileisti daugiau žydų į Palestiną ir ten sudaryti jų tautinį židinį; antra - per didelė veikla nenorėta sustiprinti šio krašto antisemitizmą.

Dažnai piktinamės, kad Amerikos spauda visus sovietų piliečius laiko rusais ir taip juos vadina. Ypač, pvz., kai lietuviai sportininkai, dalyvauja Sovietijos rinktinėse taip pravardžiuojami (antra vertus, mums patinka, jei sovietai yra maišomi su rusais, kai norima įrodyti, kad Sovietija yra tik nauja rusų imperikalizmo forma, bet tai rečiau pasitaiko). New York Times kartais net taip toli nueina, kad naują pirmą ministro pirmininko pavaduotoją pavadina

(Nukelta į 4 psl.)

"Nėra lengva būti Bulgarijos slaptuoju agentu..."

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LIETUVIŠKO PAJŪRIO SŪNUMS

BALYS AUGINAS

Sausio 15-tąją sukanka 60 metų nuo atmintinų Klaipėdos atvadavimo kovų, kai Klaipėdos kraštas su pačiu Klaipėdos miestu ir uostu grįžo atgal į lietuvišką rankų globą, į savo lietuvišką šeimą. Šešiasdešimtoji sukaktis mums vėl primena anas šalčio sausio dienas, kai mūsų atplėstosios teritorijos dalis, vietos sukilėlių ryžtu ir drąsa, pasiaukojimu ir gyvybės kaina buvo atvaduota ir paaukoto kraujo kaina vėl įjungta į laisvosios Lietuvos ribas.

Viena mintis, viena širdis ir ta pati atkakli laisvės ugnis žerėjo sukilėlių akyse. Visi — ir jaunuolis, atitrūkęs nuo mokslo suolo, ir artojas gruoblėtomis rankomis ir žilstelėjusiais paausiais, ir studentas ar atsargos karys — stojo vienon greton Tėvynės pajūrio ir savosios jūros ginti nuo svetimųjų išbrovėlių, kurie per šimtmečius galando dantis, besikėsindami įsitvirtinti Lietuvos žemėje — pasigrobtį vienintelį Lietuvos uostą. Tačiau pajūrio amžinieji sūnūs nesutiko vergauti — jie pasiryžo verčiau mirti, negu savąją jūrą ir žavingąsias

smėlio kopas atiduoti svetimiesiems.

Šimtmečius trukusioj kovoj dėl Klaipėdos ir baltųjų pajūrio smilčių, kartų kartos pajūrio brolių ir sesių žuvo didvyrio mirtimi kartu su didžiuoju Herkum Mantu priešakyje, narsiai kovodami prieš kryžiuočius. Kartų kartos sugulė į baltąjį pajūrio smėlį, uždengdami juo savo jaunystę, pasiryžimą būti laisvais ir atkakliai skelbdami pasilikuosiems gyventi savąjį testamentą: GYVENTI LAISVAIS SAVOJE ŽEMĖJE!

Švęsdami Klaipėdos sugrįžimo į lietuviškąją šeimą šešiasdešimtąsias metines, prisimename ne tik tuos, kurie paguldė galvas dėl lietuviškos jūros, bet ir visus sukilimo dalyvius, kurių vieni yra išvežti į Sibirą, kiti nacių kacetuose nukankinti ar jų Gestapo sušaudyti. Ir tik maža jų dalis šiandien išblaškyti po visą pasaulį gyvena vienišas ir niurias senatvės dienas. Štai dalis tų garbingų vyrų, kurie nūnai išvežti ir gal jau mirę raudonose Rusijos vergų stovyklose: buv. šaulių Sąjungos veikėjas Vincas Daudzvardas, buv. Trimito redaktorius Jonas

Kalnėnas, buv. Eltos atstovas Klaipėdoj, laikraštininkas Vincas Gvazdzinskas, laikraštininkas ir literatas Jonas Jablonskis junioras, šaulių Sąjungos veikėjas, Vyriausiojo Mažosios Lietuvos Gelbėjimo komiteto narys Kazys Marcinkevičius, amerikietis lietuvis, Lietuvos kariuomenės leitenantas Purvis ir išvežtas, bet vėliau bolševikų į Lietuvą grąžintas rašytojas Augustinas Gričius-Pivoša (vėliau Lietuvoje miręs).

Žuvęs Mažosios Lietuvos Gelbėjimo komiteto narys dail. Adomas Brakas, Vokietijoje miręs to komiteto pirmininkas aušrininkas Martynas Jankus, to komiteto narys dr. Grigalaitis. Iš Klaipėdos sukilėlių minime kapitoną Noreiką, kuris buvo viena pirmųjų aukų. Jis žuvo užimdamas prefektūrą. Vokiečių kacetuose buvo nukankintas Martynas Reisgys, ūkininkas, buv. Klaipėdos krašto direktorijos prezidentas. Edvardas Simanaitis, rektorius, buv. Klaipėdos krašto direktorijos prezidentas, Albinas Gailius, karininkas, buv. Klaipėdos krašto Gubernatūros referentas ir Klaipėdos pašto viršininkas. Ūkininkas Jokūbaitis, buv. laukininkų vadas. Verslininkas Rasavičius, visuomenės veikėjas Jonušaitis, saugumo policijos viršininkas Gvildys, krašto seimelio atstovas, buv. direktorijos prezidentas Borchertas.

Vokiečių gestapo sušaudyti Vilniuje tilžiečiai Jagomastai — tėvas ir sūnus, tilžietė Jagomastaitė-Vilmantienė, žurnalistė ir jos vyras Vilmantas; nacių teroro pasėkoje miręs Jokūbas Stiklorius, Aukuro draugijos pirmininkas, žymus visuomenininkas ir kilimo ragainietis.

Atskirai prisimename Vyriausiojo Mažosios Lietuvos gelbėjimo komiteto narį Stasį Girėną, žuvusį didvyrio mirtimi Soldino miške.

Jūs, mieli didvyriai, žuve dėl Klaipėdos ir dėl visos

Lietuvos garbės, kasmet šviečiat mums atminimuose, kaip didysis Klaipėdos švyturys, švietęs laisvai lietuviškai jūrai. Lekiantis kopų smėlis užtrins jūsų pėdas, kadaise išpaustas pajūrio smiltyse, tačiau atlikti žygiai gyvens mūsų širdyse ir švies mūsų jaunajai kartai mūsų istorijos pageltusiuose puslapiuose...

Metai ilsdami skęsta jūros dugnan, žalsvosios jūrų bangos neramiai ošia lietuviškame pajūryje. Šiandien Baltija nerami, nes jos krūtinė sukaustyta rusišjo okupanto grandinėmis. Šiandien Mažoji ir Didžioji Lietuva kenčia tą pačią vergijos priespaudą. Tačiau šiandien norėtume nulenkti galvas prieš tuos Amžinuosius Lietuvius, kurie, kaip tikri lietuviškojo pajūrio sūnūs, liko to mūsų gintarinio pajūrio smiltimis. Jos amžiais švies, kaip toji Kristijono Donelaičio, Mikalojaus Rėzos, Vydūno, Martyno Jankaus, Edvardo Simonačio ir kitų didžiųjų lietuvių amžinoji Tėviškė...

Ak, tiesiame atminimų tiltą, lenkdami galvas prieš savo brolius, visur ir visada parodžiusius daug meilės savajam kraštui ir ranka rankon žengusiais su Didžiosios Lietuvos broliais kelyje į laisvę, per šimtmečius kovojusiems už savo lietuvišką veidą, už savas teises būti bendros lietuviškos šeimos nariais.

Garbė Jums, broliai ir sesės, nes esate mūsų širdies kraujas ir tikrieji Amžinieji lietuviško pajūrio sūnūs!..

• IV-je Dainų šventėje dalyvaujantys chorai prašomi skubiai, ligi sausio 30 dienos atsiųsti chorų aprašymus, choristų sąrašus ir chorų bei jų vadovų juodabalta nuotraukas II PLD leidinio Dainų šventės skyriaus redaktorei Danutei Bindokienei sekančiu adresu: 6634 So. Richmond, Chicago, Ill. 60629, USA, telef. (312) 776-2036. Lei-

PRO ŽIŪRONĄ

KAI prieš porą metų pasigirdo žinios - esa, 'in pectore' - slapta, kad nepakenkus religinei veiklai ir asmenims priespaudoje - pakeltas vienas dvasiškų už geležinės uždangos, vilties džiaugsmo banga suilūliavo mūsųose. Pagaliau! Ir Lietuvoje tikėjimo nepalaužiamumas, kovos dėl religijos švies atsižadėjimo kaina - neliko nepasitebėtos! Taigi...

Vatikano paskelbtas sąrašas (jau 'urbi et orbi') naujų kardinolų, deja, nepateisino dėtų vilčių.

Džiugu, kad brolių latvių saujelė katalikų gavo pripažinimą. Džiugu, kad kaimynų lenkų tikinčiųjų abejonės primo Josef Glemp nuolaidumu komunistų valdžiai yra išblaškomos popiežiaus pasitikėjimu juo. Ir džiaugiamės už tą, kuris vėliau atėjęs buvo pamatytas. Ir už visus kitus.

Tačiau vistiek negali pabėgti nuo klausimo - kodėl, k o d e l, KODEL? Ar per mažai kentėta? Nėgana aukų - širdies ir kraujo sudėta? O gal ... nors religinė kova Pabaltyje labiausiai išvystyta Lietuvoje ... neišryškiname pakankamai savojo tautinio, lietuviškojo identiteto? ...

Sakoma - Lietuva yra Marijos žemė! (In pectore? ...) Tačiau ... Aušros Vartų Marija - kaip ir visi Vilniaus lietuviai katalikai - tebeprisklaido Lenkijos bažnytinę provinciją ... (urbi et orbi ...) ... Taigi ...

Ego

dinys jau yra redaguojamas ir bus išleistas gegužės mėnesio pradžioje. Atskiri priminimai neatsiliepusiems chorams nebus siuntinėjami.

1983 METUS SKELBIAME AUŠROS METAIS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba nutarė 1983 metus skelbti AUŠROS metais. Tuo siekiama visai lietuvių išeivijai priminti AUŠROS išleidimo šimto metų sukaktį ir jos poveikį mūsų tautos atgimimui.

PLB valdybos nutarimui pritardami ir siekdami AUŠROS šimtmetį kuo regimiau ir prasmingiau paminėti, visus JAV Lietuvių Bendruomenės padalinius, visas lituanistines mokyklas, patriotines organizacijas, lietuvių leidyklas, o taip pat ir atskirus tautiečius skatiname:

1. organizacijų raštų antgalviuos, visų rūšių spaudos leidinius ir privačius laiškus datas žymėti: 1983 AUŠROS metais;

2. rengti akademijas, svarstybas, vakarones, spaudos parodas AUŠROS poveikiui lietuvių tautos ir Lietuvos likimui ryškinti;

3. lituanistinėse mokyklose stiprinti tautinį, visuomeninį auklėjimą ir rengti prieauglį praktinei bendruomeninei veiklai;

4. visom veiksmingom priemonėm garsinti ir mūsų išeivijos tautinio atbudimo reikalą, o ypačiai naudoti visas progas ir būdus įjungti jaunąją ir viduriniąją kartą į lietuviybės gaivinimo, gudymo ir skleidimo veiklą.

JAV I.B. Krašto valdyba

Klaipėdos senamiestis (sena graviūra).

Vaizdai iš Venezuelos lietuvių jaunimo veiklos

Lietuviški šokiai
Maracaibo mieste

Kadaise, dar Europoje būdama, skaičiau, kad Maracaibo esąs karščiausias pasaulio uostas. Atvykusi į Venezuelą savo prakaitu įsitikinau, kad ten tikrai yra karšta ir savo akimis pamačiau, kad vadinamasis Maracaibo ežeras, per kurį eina vienas ilgiausių pasaulio tiltų, tikrumoje yra jūros įlanka nusėta naftos šulininių bokštais. Maracaibo randasi šiaurės vakarų Venezuelos kampe, netoli Kolumbijos sienos.

Gyvena tenai apie šešetas lietuvių šeimų. Šią vasarą važiovo ten koncertuoti Mirga Bankaitytė, kanklininkė iš Clevelando. Lietuvių jos koncerte buvo vos keletas — daugiau tuo metu visame mieste jų nebuvo, — bet susidomėjimo, ypač po to, kai iš vasaros atostogų grįžusius pasiekė Mirgos koncerto atpasakojimai, atsirado daug.

Keli mėnesiai po Mirgos koncerto, Maracaibo miesto didiosios metinės mugės organizatoriai pakvietė Caracas lietuvių jaunimo šokių grupę dalyvauti miesto programoje. Miestas žadėjo šokėjams parūpinti nakvynę ir maistą, ir prašė dalyvauti miesto aikštėje ruošiamame spektaklyje. Sutarimus parūpino ir tvarkė Maracaibo lietuviai.

Mugė, vadinama "chinitos" vardu pagal Maracaibo

šventąją patronę, vyksta kasmet, lapkričio mėnesį. Taigi sutartą savaitgalį, mūsų jaunimas iš Caracas savo mašinomis išvyko penktadienio vidurnaktį ir Maracaibe atsidūrė sekančios dienos vidudienį. Viso — 12 valandų kelionės į vieną galą. Tuoju pat, to paties šeštadienio popietį, davė jie lietuviškų šokių programą ant estrados, miesto aikštėje.

Kadangi lietuviški tautiniai drabužiai yra sunkūs ir vilnoniai, tai išpildyti Gyvatara ar Mikitą buvo... karšta! Tačiau publikos susidomėjimas ir plojimai atpildė už išlietus čiurkšlus prakaito.

Kitas, dar didesnis jaunimui atpildas buvo priėmimas, kurį jiems surengė Maracaibo lietuviai: Korsakų, Paulauskų, Vasaičių, Perozo-Sulcų, Mažeikų, Petrusevičių šeimos, kiti pavieniai lietuviai ir toliau naftos centruose gyveną lietuviai. Atvykusius šokėjus jie globojo, paruošė jų garbei specialią klubę vakarienę, vežiojo rodyti vaizdus — žodžiu, daug, daug šilumos ir širdies parodė. Venezuelos kariuomenės kapitonas B. Petrusevičius, kurį Clevelando čiurlioniečiai tur būt gerai pamena iš jų kelionės į Venezuelą, Caracas šokėjams buvo nemažesnė parama, negu kadaise jis buvo gastroliavusiems čiurlioniečiams.

Išvadoje — kelios lietuvių šeimos, savo darbo ir įtakos dėka, pajėgė suruošti lietuvių pasirodymą plačiajai savo miesto publikai.

O Caras jaunimas, po savaitgalio Maracaibe, vėl per naktį 12 valandų vairavęs, sekančio pirmadienio rytą, 7 val., jau buvo kas darbe, kas universitete, kas gimnazijos suole... "lyg niekur nieko".

Eisena Caracas kalėdiniame pasirodyme

Jau antri metai iš eilės, Caracas miesto savivaldybė ruošia Kalėdinę eisena, kurią stebi tūkstančiai žiūrovų ir kurią TV tiesioginiai ištiesai transliuoja visam kraštui. Ir jau antri metai iš eilės lietuviai jaunuoliai toje eisenoje pasirodo.

Svarbu yra mūsų jaunimui ne tiek pasirodyti televizijoje ir eisenos žiūrovams, kiek patiekti trijų minučių tekstą, kuris yra skaitomas tuo metu, kai mūsų jaunimas yra rodomas. Tekstą tenka paruošti labai rūpestingai, nes jį girdi ne tik tai eisenos žiūrovai, bet visas kraštas, t. y. tie, kurie mato programą televizijoje. Pernai tekstas buvo politinio pobūdžio: buvo aiškinama kodėl ir kaip lietuviai pabėgėliai atsirado Venezueloje, dėl ko

kių aplinkybių jie Lietuvą apleido. Šiomet tekstas davė daugiau žinių apie pačią Lietuvą, lietuviškus tautinius drabužius, gintaro papuošalus ir Kūčių tradicijas.

Ryšius su miesto savivaldybe užmezgė ir palaiko Venezuelos Lietuvių Jaunimo Sąjunga.

Manifestacija

Vyresniajai kartai buvo staigmena sužinoti šiomis dienomis, kad mūsų jaunimas įkūrė Venezueloje savotišką federaciją, į kurią įsijungė kraštų iš už geležinės sienos kilmės jaunimo vienetai. Vieni pagrindinių federacijos kūrėjų buvo lietuviai jaunuoliai, su Aru Mažeika, jų pirmininku, priešaky.

Š. m. gruodžio 12 d. lenkai prašė federacijos tautos Lenkijos karo stovio metinėms atžymėti ir ta proga buvo suruošta manifestacija. Kiekviena tautybė ėjo su savo šūkiais ir vėliavomis, bet greta savų šūkių ant kiekvienos mašinos buvo uždėtas užrašas "solidarnosc". Kelios mašinų karavanos išraižė miestą ir dalino atsisaukimus. Dalinami lapeliai nelietė tiesioginiai Lenkijos: tai buvo sąrašas tautų, kurias sovietai įtraukė į savo orbitą. Kadangi sąrašas užsibaigia su tokiais Venezuela artimais kraštais kaip Nicaragua ir Granada, atsisaukimas buvo publikai suprantamas ir aktualus.

Lietuviai sudarė vieną tvirtiausiai pasirodžiusių tautybių su savo užrašais "Lituanian Libre" ir pan.; visos lietuvių mašinos turėjo iškelusias dideles lietuviškas vėliavas, be to buvo pačių lietuvių įrengtas garsiakalbis ant vienos iš mašinų. Karavanoje dalyvavo ne vien jaunimas; vyresnieji, jei ne petį, tai savo mašinas įrėmė, drauge važiovo.

Vėliau, vakarinėse TV žiniose pirmame vaizde matėme Arą Mažeiką su žmona Sandra, lietuviškais užrašais ir vėliavomis. Rodydamas mašinų karavaną, TV speakeris išvardino visas federacijai priklausančias tautybes.

Gedulas dėl jauno lietuvio žuvusio gaisre

JAV ir Kanados lietuviai, kiek sprendžiu iš gautų laiškų, matė savo TV ekrane žinią apie Venezueloje įvykusį gruodžio 19 d. dviejų naftos tankų sprogių sostinę aptarnaujančioje elektros jėgainėje. Ko jie negalėjo įspėti, tai, kad aukų tarpe buvo jėgainės tarnautojas, jaunas lietuvis inžinierius Jonas Kvedaras.

Baigęs elektros inžinerijos studijas, Jonas Kvedaras dirbo pajūryje, Electri-

ciudad de Caracas bendrovėje. Gyveno arti darbovietės. Nelaimės rytmetį Jonui nepriklausė dirbti, bet po pirmo sprogių jis nutarė žmoną ir mažus vaikus išvežti iš, jo manymu, pavojingos zonos. Nuvežė pas toliau gyvenusius pažįstamus. Ten būdamas, išgirdo per radijo šaukimą visiems inžinieriams ir technikams prisistatyti į darbovietę. Buvo manoma, kad gaisras jau yra lokalizuotas, ir buvo svarbu nepalikti visos sostinės be elektros srovės. Jonas išvyko į darbą. Netrukus įvyko kitas sprogių ir ugnis žaibo greitumu išplito. Antro sprogių gausių aukų tarpe buvo 33 metų Jonas, kurio lavoną Jonai tėvai bei broliai su pažino iš diržo sagties bei

kitų metalinių likučių. Toks yra Kvedarų šeimos narių skaudus pasakojimas apie jų šeimą ir visą Venezuelos lietuvių koloniją ištikusią sukrečiančią nelaimę.

Vyresnis Jono brolis, Marijus Kvedaras yra Venezuelos LB Caracas Apylinkės valdybos pirmininkas. Jono laidotuvių dieną, gruodžio 22, buvo numatytos Caracas lietuvių bendros kūčios po vakarinių lietuviškų pamaldų. Pamaldos, Kvedarų šeimos prašymu buvo pakeistos į gedulingas mišias už a. a. Joną. Bendros kūčios, nors valgiai jau buvo pagaminti, neįvyko. Gedulingose mišiose dalyvavo Caracas lietuviai ir Jono tėvai bei broliai su šeimomis, suvažiavę į Jono laidotuves. (jsr)

"Amber Holidays"

1983 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Balandžio 20 \$1075.00	Liepos 20 - \$1338.00
Gegužės 4 - \$1075.00	Rugpjūčio 3 - \$1338.00
Gegužės 11 - \$1229.00	Rugpjūčio 17 - \$1528.00
(su Ryga)	(su Ryga)
Gegužės 25 - \$1285.00	Rugsėjo 7 - \$1338.00
Birželio 15 - \$1528.00	Rugsėjo 19 - \$1143.00
(su Ryga)	Rugsėjo 26 - \$1110.00
Birželio 22 - \$1338.00	Spalio 5 - \$1229.00
Liepos 13 - \$1528.00	(su Ryga)
(su Ryga)	

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

KŪRYBA IR MOKSLAS

ANTANAS SMETONA kaip asmuo ir valstybininkas Vytautas Izbickas

Kalba pasakyta A. Smetonos filmo pristatymo metu 1982 m. gruodžio mėn. 16 d. St. Peterburge, Floridoje.

Laikas yra labai keistas istorinės tiesos ryškintojas. Įvykiai ir asmenybės, atrodą labai svarbūs jų vyksmo ar gyvenimo laikotarpyje, tačiau laikui bėgant jie tolsta, mažėja tarsi paveiklo perspektyva ir pranyksta laiko horizonto ūkanose. Kitų gi įvykių reikšmė, bei asmenybių svarba ryškėja, auga ir didėja laikui bėgant; — norėčiau šį istorinio vertinimo procesą pavadinti atvirkštine perspektyva.

Antanas Smetona priklauso prie tų istorinių asmenybių, kurio darbų ir asmens svarba lietuvių tautos gyvenime, laikui bėgant vis darosi ryškesnė, jų vertinimas teigiamas.

Ne paslaptis, kad prieš 40 metų Antano Smetonos asmuo buvo daugeliui kontroversinis. Tačiau laikas nušveitė rūdis ir jau šiandien jo darbų reikšmė ir jo lemtinga įtaka lietuvių tautos atgimimui, bei valstybės atstatymui, nebegali būti paneigta.

Aleksandras Merkelis Antano Smetonos monografijos išangoje rašo: "Per XX-jo amžiaus pirmuosius keturiasdešimt metų Antano Smetonos veikla yra tiek glaudžiai susijusi su Lietuvos gyvenimu, jog per tą laikotarpį beveik nebuvo nė vieno žymesnio visuomeninio, kultūrinio ir politinio įvykio, kuriame jis nebūtų dalyvavęs ir tai dažniausiai ne eilinis bet jo vadovybėje.

Jo veikla plati ir gili: jis visuomenininkas, kraštininkas, kultūrininkas, politikas, mokslininkas, valstybininkas, nevengias jokie darbo, kuriuo buvo siekiama Lietuvos ir lietuvių tautos gerovės.

Antanas Smetona, pagal būdą ir kilmę — tikras rytų aukštaitis, ramus ir nuosaikus, būtų mielai praleidęs savo gyvenimą besigilindamas į filisofijos ir kalbotyros mokslą, nors pagal profesiją buvo teisininkas. Tačiau jis gyveno laikotarpyje, kai visuose gyvenimo ir darbo baruose stokojo žmonių, visur buvo spragos. Ir tas spragas stengėsi užpildyti Antanas Smetona. Jis pasidaro politiniu veikėju 1902 m. įkurtoje Lietuvių Demokratų Partijoje, kurios svarbiausiuoju idealu buvo laisva ir savo etno-

grafinėse ribose nepriklausoma nuo kitų valstybių bei tautų Lietuva.

Pripažindamas spaudą vien iš svarbiausių faktorių tautos gyvenime, jis steigia ir redaguoja visą eilę lietuviškų laikraščių bei žurnalų: Lietuvių Balsą, Lietuvos Ūkininką, Lietuvos Aidą, Krašto Balsą, Viltį, Vairą, Lietuvį ir daugelį kitų. Jo rašytų svarbesnių straipsnių rinkinys visomis galimomis temomis sudaro keletą tomų. Savo žurnalistinėje tematikoje jis ne tik nagrinėja dienos įvykius bet juos ir formuoja. Jis reikalauja sveikesnio teisingumo, ryškesnio religinio ir dorovinio auklėjimo reikšmės tautos gyvenime, jis skatina kurtis savame krašte ir vengti emigracijos į užjūrius, kovoja prieš lenkų kraštutinių elementų užmačias į Lietuvos teritoriją. Kaip pirmasis ir ketvirtasis Lietuvos valstybės prezidentas Antanas Smetona stovėjo naujai atgimusios, karo nuniokotos Lietuvos valstybės priešakyje jos gyvenimo kritiškiausius metus. Lietuvis niekur negalėjo pasikliauti, iš niekur pagalba neatėjo — viskas buvo iškovota lietuvių ryžtu, darbu ir pasiaukojimu. Kuriant Lietuvos valstybingumo formą bei santvarką, Antanas Smetona griežtai atsisakė kopijuoti bile kokią valdymosi formą. Pagal jį — kiekviena tauta turi išvystyti savo valdymosi formą, valstybinę konstituciją, kuri atitiktų tautos būdai, jos dvasiniam ir ekonominiams reikalams. Jis valstybės pagrindu skaito teisingumą. Jis sako: "Nekuomet jo nepasmerkusi

nei santykių su savo mažumomis, nei su kitomis valstybėmis. Kol jam būsimė ištikimi, tol niekas mūsų neįveiks. (P. P. II, 35). Antanas Smetona dažnai savo kalbose ir raštuose guodžiasi, kad gyvenamasis laikotarpis ir reikalas ekonomiškai žygiuoti sparčiai pirmyn neleidžia, Lietuvai išvystyti pilnų atsakomųjų demokratinių formų.

1937 m. Tautininkų Sąjungos suvažiavime, Antanas Smetona taip kalbėjo: "Skandinavų valstybės, rodos, visų demokratingiausios ir seniausios šalys, ne vienu žygiu, o žingsnis po žingsnio priėjo prie formalinio demokratizmo, ir tai dėka to, kad ilgai galėjo ramiai padirbėti... Taigi, tikrasis demokratizmas nėra atsijusi sąvoka, o rimto darbo vaisiai, dėmo — tautos — gerovei surinkti. Kaip tikėjimo dogma yra miręs daiktas, jei jame nėra gerų darbų, taip ir politikos dogma pasmerkta mirti, per ją nepasiekama tai, kas reikalinga ir sveika tautai." (P. P. II p. 67).

Antano Smetonos lietuviškos demokratijos idealai yra atsakomąja laisvė. Taip pav. 1938 m. Tautininkų Sąjungos suvažiavime jis aiškina tai sekančiai: "Jei žmonės yra visuomeniniai gyviai, tai jie privalo laikytis kieno bent saugomų visuomenės normų. Kitaip būtų betvarkė, maišatis, o ne gyvenimas. Kas saugo tvarką ir jos žiūri, kas veda kokį darbą, tas yra autoritetas, to reikia klausyti... Kaip suderinti autoriteto dėsni su laisvės dėsniu?.. Klausime ir suabejojame dėl to, kad arba pamirštame, arba nesame

Prezidentas Antanas Smetona iš filmo tuo pačiu vardu.

pakankamai išsiaiškinę, kas yra laisvė. Tikroji laisvė yra lygtinis dalykas. Ji turi ribas, kartais platesnes, kartais siauresnes... Organizuota laisvė yra drausminga laisvė. Tačiau kiekvienas, kurs jos priklauso, gali plačiai pasireikšti ar tokiam santvarkos laipsnyje būdamas, daug sverti. (P. P. II, 76).

Jei demokratinių laisvių vystyme Antano Smetonos prezidentavimo metu buvo žengiama sparčiai pirmyn, tai ekonominėje srityje buvo pasiekta tikrų stebuklų. Iš pirmojo karo nualinto, sudeginto krašto, krašto vykdančio žemės ūkio reformą Lietuva, per keliolika metų pasidarė vyraujančiu žemės ūkio produkcijos kraštu Europoje. Ir kai dabar girdime, kad rusų okupuotoje Lietuvoje, po 40 taikos metų trūksta duonos, mūsų širdys prisipildo pykčiu ir neapykanta okupantui ir jo santvarkai, kuri yra nenaši ir svetima lie-

tuvio dvasiai. Antanas Smetona apie jo laikotarpio ekonominę politiką sako taip: "Visa kas prie savo valdžios padaryta, nebuvo išskaityta iš svetimų brošiūrų, sekant kuriomis socialinėmis teorijomis, o visa buvo įžiūrėta iš savo gyvenimo sąlygų. Tai originali, nepriklausoma, lietuviška kūryba... Taip tad, šitokios ūkinės politikos dėka, valstybiniai ir privatiniai tautos reikalai suartėjo ir kartu tolygūs pasidarė... Privatinio ūkio kėlimas yra drauge ir valstybės gerovės kėlimas.

Dėka Antano Smetonos ir jo ekonomistų vedamos ūkinės politikos Lietuva tarpo, kai pasaulis pergyveno didžiulę ekonominę krizę. To sveiko lietuviško galvojimo reikėtų pasauliui ir šiandieną.

Baigdamas labai trumpą apybraižą apie Smetoną, norėčiau jo asmenį apibūdinti Mykolo Biržiškos žodžiais: "Smetona pasižymėjo savo lėtu būdu ir ramiu galvojuimu, palinkusiu į atitrauktinį bendrų klausimų nagrinėjimą, drąsa reikšti nuomones, kad ir priešingas daugelio, net daugumos nusistatymui, sugebėjimu apie save spiesti žmones, kad ir be didelės atrankos, bet pasiduodančios jo autoritetui, kitur net, dėl per didelio jo pasitikėjimo priartinusiais prie jo žmonėmis, vėliau tat piktam panaudojančius, svarbiose savo tautos gyvenimo valandose, nekartą pasireiškė nelauktu tvirtumu ir ryžtingumu". (Liet. tautos kelias, II t. 151 p.).

Ką gi Antanas Smetona galėtų pasakyti mums šiandien. Jis nekalbėtų su dide- (Nukelta į 6 psl.)

Prezidentas Antanas Smetona su šeima (vidury) neolituonų gegužinėje (1929 m.). Nuotrauka atsiuntė M. Bynas, kurio tėvas Domininkas J. Blynas su šeima sėdi dešinėje.

Augantis ALT S-gos St. Petersburgo skyrius

ALT S-gos St. Petersburg skyrius įsisteigė 1982 m. gegužės mėn. 2 d. tad savo amžiumi yra dar naujagimis lyginant su kitais skyriais, bet narių skaičiumi jau yra pralenkęs nė vieną Tautinės Sąjungos skyrių. Šiandieną skyriaus narių skaičius gerokai viršija pusšimtį. Skyriui augti perspektyvos yra geros, nes į šią patrauklią lietuvių koloniją, nuolatiniams apsigyvenimui, kasmet atvyksta vis daugiau lietuvių, kurių tarpe yra nemaža dalis tautinės minties žmonių.

1982 m. gruodžio mėn. 2 d. skyriaus valdyba sušaukė narių ir tautinei minčiai prijauniančių susirinkimą, į kurį atsilankė apie 60 asmenų. Susirinkimui pirmininkavo pats valdybos pirmininkas Juozas Žvynys ir sekretoriavo sekretorė Bronė Miklienė. Pirmininkaujantis išreiškė padėką už gausingą atsilankymą ir pareiškė, kad šis susirinkimas yra ne tiek darbo ar svarstybų, bet daugiau artimesnių pažinčių sudarymui ir artimesnių ryšių užmezgimui, nes skyriaus nariai yra atvykę iš įvairių lietuvių kolonijų ir dar nėra gerai susipažinę ir artimesnius santykius išvystę.

Pranešimus padarė pirmininkas Juozas Žvynys ir išdininkė Aldona Krulikienė. Išdininkė pranešė, kad valdyba savo posėdyje nutarė prisidėti su \$25.00 prie Dirvos spausdinimo išlaidų sumažinimo ir paremti Balfą \$25.00 auka.

Po pranešimų pirmininkaujantis alfabetine tvarka pristatė susirinkimui naujai įstojušius narius, kiekvieną trumpai apibūdindamas. Naujų narių pristatymas buvo palydėtas plojimais. Bruno Mitchel-Michelevičiui pageidaujant kiekvienas narys buvo supažindintas su kitais nariais ir trumpai apibudintas. Susirinkimo metu skyrius dar

praturtėjo keliais nariais.

Susirinkimas buvo pavairintas skaniais užkandžiais, saldumynais ir kava. Užkandžiaujant prie kavos puoduko buvo gyvai mezgami artimesni tarpusavio ryšiai bei pažintys ir dalinamasi įspūdžiais.

"PREZIDENTAS ANTANAS SMETONA" FILMO DEMONSTRAVIMAS

1982 metais gruodžio 16 d. St. Petersburg ir apylinkės lietuviams ALT Sąjungos St. Petersburg skyrius rodė filmą "Prezidentas Antanas Smetona". Į šio istorinio filmo demonstravimą atsilankė virš 200 asmenų, jų tarpe ir Prezidento Antano Smetonos šeimos nariai duktė Marija Smetonaitė-Valušienė su savo vyru gen. štabo plk. Aloyzu Valušiu. Skyriaus pirmininkas Juozas Žvynys šiltu žodžiu pasveikino Prezidento Antano Smetonos šeimos narius ir visus susirinkusius, išreikšdamas padėką už gausingą atsilankymą ir reikė viltį, kad šis dokumentinis filmas bus visų teigiamai įvertintas ir paliks neužmirštamą įspūdį. Padaręs trumpą įžangą į filmą "Prezidentas Antanas Smetona", pakvietė inž. Vytautą Izbičką apibūdinti Prezidentą Antaną Smetoną kaip asmenį ir valstybininką. Inž. Vytauto Izbičko kalba spausdinama atskirai.

Po filmo rodymo Juozas Žvynys paryškino, kad matytas filmas daugiau vaizduoja Prezidento gyvenimą išeivijoje, jo tragišką mirtį ir laidotuves. Pranešė, kad Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga ryžtasi paruošti antrąją dalį šio filmo, kuri apimtų Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį.

Šiam darbui atlikti, jau yra sudaryta komisija iš 3 asmenų: ALT Sąjungos valdybos vicepirmininko Mečio Šimkaus, buvusio Cicero skyriaus pirmininko Prano Kašiubos ir inž. Antano Mažeikos. Darbas yra plačios apimties, reikalaujantis ne tik sumanumo, bet taip pat didelės energijos, kruopštaus, atidaus darbo ir svarbiausia, daug, daug pinigų.

Sudarytoji komisija prašo visų lietuvių talkos ir finansinės paramos. Ji tikisi, kad jai ateis į pagalbą nė vien tik tautininkai, bet ir visi geros valios lietuviai. Ji prašo visų asmenų turinčių šiam filmui medžiagos, ar žinančių kas jos turi, pranešti jai, kad ji galėtų su jais susiršti. Būtų gera ir gražu, kad komisijos nuosirdus prašymas būtų mūsų visų išgirstas, suprastas ir teigiamai įvertintas ir jungtumės į talką šio istorinio, dokumentinio filmo antros dalies pagaminimo, turima medžiaga ir pinigine parama. Už paramą, kokio dydžio ji bebūtų, Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga iš anksto taria nuosirdų dėkui.

Juozas Žvynys baigdamas savo pranešimą pareiškė, kad iš atsilankusiųjų gražios ir iškilios laikysenos, galima daryti išvadą, kad rodytas filmas pilnai pateisino visų lūkesčius ir viltis. Dar kartą visiems padėkojo ir visus pakvietė pasivaikščioti skyriaus ponių suneštais pyragaičiais ir kava. Besivaikšinant vyko gyvas įspūdžiais pasidalinimas.

Juozas Žvynys

SUNNY HILLS

ONUTĘ ZUBAVIČIENĘ- GAILIUTĘ AMŽINYBEN ISLYDĖJUS

"Mažam, gražiam miestely, ant nedidelio kalnelio gyvenau ir nebuvo brangesnės ir gražesnės vietos. Dainavau, žaidžiau su draugais ir džiaugiausi gyvenimu kaip tik vaikas gali..."

Amžinybės dausoms žvelgiant į akis, iš paskutiniųjų jėgų Onutė paprašė pietuko ir parašė šiuos aukščiau pacituotus žodžius. Žodžius kurie kalba apie jos tėviškę Endrijavą, Kretingos apskr., kur ji 1921 m. balandžio mėn. 26 d. gimė ir užaugo. Pietukas iškrito, liko tik šie ant popieriaus lakstelio užrašyti, jausmingi, be tėviškos amžinybės iškeliaujančio atodūsiai.

Tie atodūsiai ir ta paskutinioji, mielos Onutės asara gruodžio 23 d. 8:30 val. ry-

A. A. Ona Zubavičienė

to nuriedėjusi ant grindų, perlais ištiško į visų čia aplinkui gyvenančių, ne vien lietuvių, bet ir kitataučių širdis.

Mielą Onutę susipažinti teko, tik čia Sunny Hills atvykus nuolatiniams apsigyvenimui. Savo populiarumu ji tiko, kaip sakoma ir prie tancius ir prie ražančius. Priešų neturėjo. Su visais, o ypač lietuviams sugyvena ko puikiausiai. Miela ją būdavo turėti subuvimose. Jos gražus dainai balsas mielai nuteikdavo visus. Neiškentėdavau jai nepritares, matyt klysdavau, nes ji tą ausį į kurią skrisdavo mano balsai švelniai rankute pridengdavo. Niekada nėra pasakiusi ar negalėtum prilti.

Tą pačią mirties dieną vakare, jau buvo pašarvota Wilson koplyčioje Panama City, Fl. Toje pačioje iš kurios prieš keletą metų buvo palaidota ir jos mamytė Marcelė Gailienė.

Švenčių laikas, lankėme kiek ir kada galėjome. Guodėme išvargusį vyrą Joną. Visi kaip vienas stengėmės padėti kaip įmanydami.

Gruodžio 26 d. 4 val. p. p., įvyko bendras visų lietuvių atsisveikinimas. Man teko garbinga pareiga šį atsisveikinimą praveisti.

Kun. P. Jaraškai sukalbėjus rožinį, pagrindinį atsisveikinimo žodį tarė iš N. Jersey atvykęs, senas Onutės ir Jono draugas Julius Veblaitis. Ellė atsisveikintojų linkėjo a. a. Onutei ilstėtis ramybėje, o likusiam

vyrui Jonui ištvermės pakelti mielos žmonelės netekimo nedalią. Čia vienas po kito plaukė kalbėtojai: V. Beleckas nuo Liet. Bendruomenės, muz. V. Mamaitis nuo Liet. Muzikų Draugijos, aktorius H. Kačinskas nuo Liet. Menininkų, M. Balčiūnienė nuo čia gyvenančių newyorkiečių. Buves New Jersey artimiausias kaimynas V. Adomavičius, kurį dar daug kas iš senesnės kartos, prisimena kaip vieną iš Lietuvos futbolo žvaigždžių, paprašė mane jo vardu tarti buvusiai jo kaimynkai Onutei paskutinį sudiev.

Aurelijos Balašaitienės, laidojant sesę skautę, parašytą eilėraštį, šiai progai pritaikė ir su įsijautimo perskaitė Valtė Rumšienė.

Sunku jam buvo kalbėti, bet susivaldęs gražiu ir jausmingu žodžiu visiems padėkojo vyras Jonas.

Kun. P. Jaraška atsisveikinimą baigė tai progai apeigų maldomis ir trumpu jautriu žodžiu atsisveikino ir paskaitė jau pradžioje minėtus Onutės parašytus paskutinius žodžius.

Sekančią dieną velionės kūnas buvo atgabentas į šv. Terėsės bažnyčią. Iš čia po gražiai kun. Jaraškos ir muz. Mamačio atgiedotų, senai begirdėtų egzekvijų ir gedulingų šv. Mišių nulydėta į Sunny Hills kapines.

Po laidotuvių vyro Jono visi buvo pakviesti į Community Center salę pietums. Čia matėsi ne vien lietuviai, bet nemažai ir kaimynų amerikiečių.

K. Žukauskas

PROJECT MANAGERS

New England Mechanical Contactor has 2 permanent positions. Should have full background in sheet metal, steam fitting, process piping and plumbing. Projects located in Vermont. 2 - \$5 million dollar range. Also have openings for job super and job foremen. Fast track knowledge project is a must. Full company benefits and steady work for qualified men. Salary open. Send resume to NEW ENGLAND AIR SYSTEMS, INC., 20 New England Dr., Essex Junction, VT. 05452. EOE. (50-2)

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST

Andrew Kaul Memorial Hospital, 240 bed acute and skilled nursing facility located in northwestern Pennsylvania, is accepting applications for a full-time staff physical therapist. Varied caseload, consisting of both inpatients and outpatients. Must be licensed or eligible for licensure in Pennsylvania. Excellent salary and fringe benefit program. Qualified candidates should submit their resume to or call the personnel director, Andrew Kaul Memorial Hospital, St. Marys, PA. 15857. (814) 781-7500. Ext. 387. An equal opportunity employer. M/F. (46-5)

ANTANAS SMETONA

(Atkelta iš 5 psl.)

liu patosu, negraudintų mūsų savo ugningu iškalbingumu, o ramiai ir trumpai primintų mūsų pareigas ir uždavinius. 1907 m. "Vilties Kvieslyje" Antanas Smetona statydamas tautinės ideologijos ir ja grindžiamos veiklos pirmasias gaires tarė ir mums tinkančius žodžius: "Mūsų viršiausias tikslas yra telkti tautinės pajėgos ir talkinti jos taip, kaip darbe neprieštarautų vienos kitoms, kad, iš vieno ar šalimais eidamos, netrukdytų vienos kitų."

Kaip toli esame mes šiaandien nuo to idealo ir kaip Antanas Smetona didžiai būtų reikalingas mūsų gyvenime dabar.

Viesėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis

Laikas bėga ne riste, o zovada. Greitai artėjame prie didžios ir labai svarbios sukakties — karalaičio Kazimiero, pirmojo lietuvių šventojo, 500-jų mirties

Kalbos vargai

T. Klyga

Mūsų apsilaidėliam gal ir suraminimas, kad tėvynėj taip pat lietuviškoji kalba tolydžio skursta — vis daugiau įželia nereikalingų svetimybių (net anglišku: džinsai, kotedžas, dizainas ir k.), net grįžta senos ydos, kurias laisvės metais buvom laukan iššlavę ir užmiršę. Nors tenai dabar priaugo jaunų, rimtų kalbininkų, mokyklose dar gyva sava kalba, gerai paruošti profesoriai universitete uoliai dirba, išsina daug lituanistikos veikalų, gausu įvairios spaudos, žurnalų. Atrodo, visuomenei daro nemaža įtakos nelemta sovietinė pažiūra į nerusiškas tautas: jos vis tiek pasmerkta ilgainiui išnykti... Taip visuotinės nuotaikos ten savos kalbos pagarbai nepalankios. Nepažįsti nei mokslininkų įtaigojimai, nei gerų kalbinių patarimų gausa.

Ko norėtum iš eilinių, jei žymūs rašytojai ima pasiduoti Maskvos linijai. Gabusis dramaturgas K. Saja netgi savo knygos antraštėn įžūliai įkėlė nešvankią svetimybę — Ubagų sala. O mes kadais tą ubagą buvom švariai išgiję iš bendrinės kalbos (panasių kirminų būta ir daugiau: almužna, loska, čėsas, alupka, čierka...). Dabar tenai rašytojų žurnalas Pergalė vis dažniau parodo atžangos žymes. Net kilnūs autoriai, kurie gerai nuvokia savos kalbos vertę ir žodžių netrūksta — kažkodėl nevengia grįžti prie seniai atmetų niekalų, kaip: lenciūgas, kvietka, sviestas, durnas, bakūžė, kaltūnas ir k. Yra gana savų pakaitalų, kodėl taip pataikaujama pavergėjui?

O valdiškos gamybos įmonė net į užsienį (paroda Graikijoje) nugabeno tariamai lietuviško vardo — Seklyčios baldų komplektą. Lyg norima plačiam pasauliui įrodyti, jog mūsų kalba — tiksliai slaviskų kalbų atšaka. Tai gremėzdiškai seklyčiai (panasių kerėplų turėjom ir daugiau: skleinyčia, spadnyčia, kozaunyčia, bezlepyčia) pakeisti yra gražūs: menė, svetainė. Bet okupantas atkakliai stengiasi mūsų kalbą susieti su slaviskom, kad greičiau sutaptų draugė. Tad bent iš eivijai privalų griežčiau spirtis nuo tų tautžudikiškų užmačių.

metinių. Ši reta sukaktis yra labai svarbi tiek tautiniui, tiek religiniam atžvilgiu.

Maždaug prieš metus iš JAV-se ir Kanadoje gyvenančių aktyvių žmonių buvo sudarytas specialus komitetas šv. Kazimiero mirties sukakčiai 1984 m. paminėti. Visus metus jis energingai darbavosi, bet dėl įvairių priežasčių nesigarsino apie atliktus darbus. Kai kas net pradėjo baimintis, jog minėjimas gali būti labai silpnas. Todėl komitetas nutarė tylą nutraukti ir gana plačiai lietuviškoje spaudoje atskleisti, kas yra padaryta ir ką dar teks atlikti. Minėjimą pagal komiteto planus galima suskirstyti į tris stambias dalis: dvasinį pasiruošimą, šv. Kazimierą liečiančių knygų parašymą bei išleidimą ir įvairias iškilmes, įvykstančias dviejuose vietovėse: Romoje ir Kanadoje. Nevienam tuojuo gali kilti klausimas, kodėl jokių didesnių iškilmių nenumatoma ruošti JAV-se? Komitetas po ilgesnių svarstymų priėjo išvados, kad Chicago po lietuvių dienų, įvykstančių šiais metais, bus pavargusi. O kitos tinkamos vietos Amerikoje nesurasta. Gi Roma su Vatikanu neaplenkiama minint šventuosius, o Torontas su apylinkėmis yra gana skaitlingas lietuviams ir yra žinomas didelių renginių geras organizatorius.

Kas bus daroma Romoje?

Komitete buvo numatyta apeliuoti į popiežių Joną Paulių II-jį, prašant, kad jis 1984 m. kovo 4 Lietuvos koplyčioje atnašautų Mišias ir pasakytų bent trumpą pamokslą. Buvo nutarta daryti žygį, kad Vatikanas išleistų šv. Kazimiero garbei pašto ženklą, kad ten gyvenę lietuviai religinių apeigų metu priimtų iš Šiaurės Amerikos ekskursijas, kad suruoštų akademią su menine dalimi. Deja, šis reikalas vis nejudėjo iš vietos. Prieš Kalėdas Romon buvo deleguotas kun. Viktoras Dabušis, komiteto piniginių reikalų tvarkytojas, minėtų dalykų išsiaiškinimui. Jis greitai kontaktavo Vatikane įtakingus mūsų žmones ir iš jų susilaukė užmojams palankaus pritarimo, praktiškų nurodymų ir net konkrečios pagalbos. Arkiv. P. Marcinkus pareiškė, jog jis neabejoja dėl šv. Tėvo sutikimo laikyti Mišias, tarti žodį ir net išleisti Apaštališkąjį laišką, jei iš anksto to prašys tremtyje ir Lietuvoje gyvenę vyskupai bei vyskupijų valdytojai. Arkivyskupas sugestijonavo, kad pamaldas darytų ne Lietuvių koplyčioje (ji per maža), o šv. Petro bazilikoje. Prel. A.

Bačkis konstatavo, kad Popiežiaus 1984 m. kelionių tvarkaraštis paašikės šių metų pabaigoje ar ateinančių pradžioje. Jis taip pat tiki, jog, laiku kreipiantis, šv. Tėvas 1984 m. kovo 4 rezervuos lietuviams.

Popiežiaus įsijungimas į šv. Kazimiero minėjimą, suteiktų didelį dvasinį pakilimą visur išsiblaškiusiems lietuviams, o ypač gyvenantiems tėvynėje. Religinė apeigų metu, be abejo, Romą užplustų ekskursijos ne tik iš Šiaurės Amerikos, bet ir iš kitų kraštų. Komitetas jau kontaktavo vysk. A. Deksnį, prašydamas, kad jis sutiktų rūpintis vyskupų prašymo Popiežiui rašymu.

Pašto ženklas

Kun. V. Dabušui palietus šį klausimą, arkiv. P. Marcinkus pareiškė, jog tą reikalą tvarko speciali kardinolų komisija, kurioje jis turi didelės įtakos. Arkivyskupas nenumato ypatingų kliūčių pašto ženklo išleidimui. Jis tik įtaigavo, kad komitetas ir įvairios organizacijos jo vardu anglų kalba rašytų prašymus. Juo jų bus daugiau, tuo bus geriau. Ženklo išleidimas nebus surištas su piniginiomis išpareigojimais. Jei komitetas norės, galės jų nusiųkti ir kaip suvenyrus platinti lietuvių tarpe. Arkivyskupas davė ir konkrečių pasiūlymų dėl ženklo išvaizdos. Tenka pridėti, kad komitetas jau tariasi su mūsų dailininkais dėl projekto paruošimo.

Darbo komitetas Romoje

Kun. V. Dabušio viešnagės metu prel. L. Tulabos iniciatyva buvo sušauktas gana plačios apimties posėdis ir suformuotas darbo komitetas, į kurį įeina šie asmenys: prel. L. Tulaba (pirm.-koord.), A. Žemaitis, kun. F. Jucevičius, E. Putrimas, prel. A. Bačkis, St. Lozoraitis, jr., prel. A. Jonušas, prel. V. Kazlauskas, prel. V. Mincevičius, prel. K. Dobrovolskis, kun. D. Petraitis, M.I.C., kun. P. Rabikauskas, S.J., ir kun. M. Burba, S.D.B.

Vieni iš jų rūpinsis ryšių palaikimu su Vatikanu, kiti — su diplomatinė tarnyba, treči informacija spaudoje (italų kalba), per radiją, ekskursantų apnakvindinimu, akademijos ruošimu ir t.t. Komitetas pageidavo, kad ekskursijos būtų planuojamos iš anksto, nes šv. Kazimiero kolegijoje nakvynėms vietų yra tik 100 žmonių. Norint gauti viešbučius miesto centre, juos reikia užsakyti prieš metus. Reiškė pageidavimą, kad centrinis komitetas iškilmių metu į Romą atsiųs.

BRONIUS VASKAITIS

Šv. Kazimieras. Dail. R. Viesulo piešinys.

tų gerą šokių grupę ar meno ansamblį su tautiniais rūbais. Į garbės komitetą siūlė kviesti kard. A. Samorę, arkiv. P. Marcinkų, visus lietuvių vyskopus, centrinių organizacijų pirminkus. Šiuo reikalu galutinį sprendimą padarys centrinis komitetas. Romoje lankymosi proga kun. V. Dabušis per Vatikano radiją pasakė kalbą pavergtiems lietuviams, apibūdindamas, kas išėivijoje yra daroma šv. Kazimiero sukakties paminėjimui.

Opera, knygos, albumas, medalis

Trijų veiksmų operinei misterijai libretą rašo poetas Kazys Bradūnas. Kompozicinius reikalus rūpina si komp. Darius Lapinskas. Opera bus pastatyta 1984 m. rugsėjo 1-2 dienomis Toronte įvykstančiame Lietuvių katalikų kongrese, kuriame atsispindės ne tik muzikiniai aspektai, bet ir akademiniai bei religiniai reikalai.

Kun. P. Rabikauskas, S. J., rašo plačią, objektyvią, mokslui skirtą, šv. Kazimiero monografiją. Ji bus išleista lietuvių ir anglų kalba. Simo Sužiedelio jau parašyta mažesnė, reprezentacinė studija — "Šv. Kazimieras (1458-1984)" — jau spausdinama. Jai iliustracijas paruošė dail. N. Palubinskienė. Kad pasiektų ir nelietuviškai kalbančias mases, studija bus atspausdinta anglų, ispanų, portugalų, italų, vokiečių, prancūzų kalbomis ir pla-

čiai paskleista svetmtaučių tarpe.

Dr. A. Šešplaukis redaguoja šv. Kazimierą lietušios literatūros antologiją. Ji spausdinimui bus atiduota šių metų pradžioje. Bus skelbama konkursai (jaunimui) straipsnių, liečiančių šv. Kazimierą, parašymui ir jo garbei himno-giesmės sukūrimui. Kun. St. Yla ruošia meninį, šventąjį liečiantį, albumą. Komitetas yra užsimojęs nukaldinti didoką suvenyrinį medalį, kurio vienoje pusėje būtų šv. Kazimiero atvaizdas, (o kitoje — Vilniaus katedra. Dėl projekto paruošimo tariamasi su mūsų dailininkais. Suminėti dalykai turi ilgai išliekančią vertę. Rimtą dėmesį skiriama ir dvasiniam pasiruošimui. Jau tvarkoma medžiaga, kuria galės pasinaudoti parapijos, organizacijos, šeimos.

Laiko tekmeje komiteto darbai nemažėja, o vis didėja. Jų įvykdymas pareikalaus per 100,000 dol. Pirmas, dar net neprašant, su 5,000 dol. auka atskubėjo kun. Simonas Morkūnas. Jį jau pasekė kiti 27 kunigai su 1,290 dol. Šiais metais aukos bus renkamos lietuviškų parapijų bažnyčiose, ieškomi stambūs mecenatai; bus apeliuojama į fondus, organizacijas. Nežiūrint didelės piniginės sumos, komitetas yra optimistiškai nusiteikęs, nes tiki, kad lietuviškoji visuomenė supras reikalo svarbumą ir finansiškai jo užmojus reikamai parems.

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai	\$366.00
Encyclopedia Lituanica 6 tomai	\$125.00
Vinco Krėvės Raštai 6 tomai	\$32.60
Iš mano atsiminimų — Petras Klimas	\$13.25
Laukiame užsakymų papildomam L. E. tomui.	
Užsakymus siųsti: J. Kapočius, P O Box 95, So. Boston, MA 02127	
Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.	

Šiapus ir anapus

Pirenėjų *Henrikas Stasas* (10)

Tarifa, kaip strateginis ispanų punktas, žinoma jau kalifo Tarif Ibn Malik laikais, tad jo vardu šis miestas vėliau ir buvo pavadintas. Malik buvo pirmas arabas, kuris 8-tame šimtmetyje išsikėlė Ispanijoje. Vėliau arabai čia pasisatė pirmą tvirtovę ir pavadino ją Tarig Ibn Ziyad. Tačiau šios tvirtovės herojinis momentas istorijoje iškilo tik 13-tame šimtmetyje, kada joje įsitvirtinę krikščionys gynėsi nuo maurų. Maurai tada laikė apsupe tvirtovę ir į jų rankas buvo patekęs vyriausio krikščionių vado Alonso Perez de Guzman sūnus, kurį jie grąsino nužudyti, jei krikščionys nepasiduotų. Tačiau Guzman, nepaisydamas šio žiauraus grąsinimo, išmetė per langą priešams peilį ir išdidžiai pareiškė, kad jis šiuo atveju pasirenka garbę, o ne sūnų. Maurai, žinoma, sūnų nužudė, bet Guzman apgynė tvirtovę ir tapo ispanų tautos herojumi.

Nuo Tarifa greit pasiekėm Algecirą. Miestas nedidelis, gatvės švarios, nusodintos palmėmis ir apelsinų medžiais. Gana didelėje Nuestra Señora del la Palma aikštėje - graži barokinio stiliaus bažnyčia. Šią saulėtą priešpietę čia visur dvelkė maloni Viduržemio jūros atmosfera, nors Algeciras buvęs kadaise tvirtovės, o ne vasaravimo miestas. Mat, britams okupavus Gibraltarą, Ispanijos karalius Karolis III nutarė Algecirą paversti antra Gibraltaro uola.

Mieste nesustoje vykome į uostą, kuris atrodo šiandien tarnauja daugiausia turistiniams susisiekimui ir žvejybai. Didesnių laivų čia neteko matyti. Stebėjau čia žvejus, kurie dirbo prie savo laivų ir ruošėsi išplaukti į jūrą. Kitoj pusėj siauro vandens ruožo stūksojo pilki viduramžių tvirtovės ir pilies sienų griuvėsiai. Balti miesto pastatai, tamsių aukštųjų fone, saulėje švitėjo lyg sniego lopai. Priešingo pusėj nuo jūros mus skyrė aukšta granitinių blokų siena, ant ku-

rios akmeniniais laiptais buvo galima užlipti ir grožėtis iš vienos pusės banguojančia jūra, iš kitos - uostu ir Algeciro žavinga aplinka.

Vienulišką val. iš Tanžero atvyko ir mūsų laukiamas greitlaivis Queen Hydrofoil. Sulipus visiems į laivą, jis tuoj atsitolino nuo krantinės. Praplaukęs uosto molą mūsų laivas kaip delfinas šokdamas nuo bangos ant bangos, vos siekdamas vandenį dideliu greičiu nešėsi link Tanžero. Buvo beveik neįmanoma išeiti ant denio, kuris čia buvo gale laivo ir labai mažas, nes visur taškėsi vanduo ir viską draskė greičio sukeltas vėjas. Tik priartėjus prie Afrikos krantų laivas sumažino greitį ir tada pastebėjau staiga lyg iš vandens iškilusį Tanžerą, kuris man atrodė kaip baltas vainikas juosiantis tamsius Maroko kalnus. Įplaukėm į uostą, kuris kadaise buvo pagarsėjęs piratų užpuolimais, o dabar atrodė ramus, su tikra vasarvietės nuotaika. Tik keli didžiuliai laivai, kaip baltos vandens pilys, ramiai čia plūduriavo, mesdami savo atspindžius į mėlyną vandenį.

Išlipę iš laivo daugumas pirmą kartą savo kojomis palietė Afrikos žemę. Buvo pats vidurdienis, tačiau - iš jūros vėjui pučiant - nejutome karštų Afrikos saulės spindulių. Krantinėje mūsų laukęs arabas vadovas sutvarkė maitinėje mūsų pasus ir netrukus susėdome į autobusą ir vykome į viešbutį. Iš uosto važiuojame plačiu, žydinčiom gėlėmis perskirtu bulvaru į miesto centrą.

Mieste sustojome prie Rembrant viešbučio, kur vos išlipus iš autobuso mus apspito gatvių pirkliai, siūlydami spalvingus kaftanus, įvairius odos išdirbinius ir kitas prekes. Laimė, kad tokie vertelgos neleidžiami į viešbutį, tad pavyko greit jų nusikratyti.

Kiek pailsėjus, ejome į netolimą restoraną pietauti. 'Damascus' restorane pirmą kartą susidūrėme su egzotinė marokiečių virtuve ir jų valgio pa-

pročiais. Pietų metu turėjome progos stebėti ir įdomią marokiečių folklorinę programą, kuri susidėjo iš šokių ir dainų, pritariant būgnams ir kitiems tautiniams instrumentams.

Kitos dienos rytą su vadovu Azzam vykome susipažinti su Tanžero apylinkėmis, šio miesto Medina ir Kasbah, t.y. senamiesčiu. Autobusu važiuojom per naujus, švarius ir puošnius miesto kvartalus su gražiais, baltais arabų stiliaus pastatais. Čia tarp kitų pastatų matėsi aukštai iškilusi nauja, gelsvo akmens mečetė, su nepaprastai aukštu, gracingu minaretu. Toliau gatvė kilo į kalną ir gyvenamieji namai praretėjo. Abejose pusėse kelio augo dideli kaktusai, žaliajo tropiniai augalai ir žydėjo oleandros. Pravažiavome ištainingą guberantoriaus rezidenciją, kuri skendėjo egzotinių augalų parke tarp spalvingų gėlynų. Kiek toliau, pakalnėje, nedidelėj aikštėj pastebėjome keletą arabų su asilukais ir dviem kupranugariais. Autobusas sustojo ir arabai mus labai džiaugsmingai sutiko, siūlydami tuoj su jų gyvuliais nusifotografuoti. Šalia kupranugario fotografuotis viena kaina, o raitam - jau daug brangiau. Taip turistai visame pasaulyje išnaudojami.

Mėgėjų įamžinti save ant kupranugario ar asilo, žinoma, netrūko, tačiau ilgai neužgaisė važiuojame toliau per akmenuotas aukštumas iki At-

Tanžero apylinkėje H. Stasas, E. Jasaitienė su arabu kelionės vadovu.

lanto. Nors diena buvo skaidri ir ne vėjuota, tačiau įsisiūbavęs Atlantas šniokšdamas ir putodamas ritosi per uolų skveldras, kol atsimušęs į aukštą raudonos uolos krantą atlyžo.

Čia pat prie putojančių bangų - visa eilė vargingų lušnų, kurios gyvena čigonai. Atrodo, kad ši romantiška ir pilna poetinio bei muzikalinio įkvėpimo aplinka atitinka čigonų būdai. Todėl ir materialinio skurdo jie čia neišgyvena.

Netoli čigonų taboro - uoloje gilūs urvai, kuriuos čia vadina Herculo olomis. Neteko sužinoti, ar šis graikų mitologinis herojus jose gyveno, ar jas šiaip sau išrausė. Pagal graikų mitologiją Herculas nepaprastai sunkius darbus atlikęs ir net padėjęs gigantams kovoti su dievais. Maroko istorija taip pat surišta su antikiniais dievais. Jų mitas pasakoja, kad Dzeusas paskatinęs titanus sukilti prieš dievus. Tačiau, sukilimui nepasisekus, vieni titanai buvo ištremti, kiti paskirti sunkiems darbams, o Atlasas buvo pasmerktas amžinai ant savo pečių laikyti

dangaus skliautus. Taip amžių bėgyje šis titanas suakmenėjo ir pavirto kalnynu, kuri dabar vadiname Atlaso kalnais.

Prie Herculo urvų atsitiktinai teko sutikti ir grupę ekskursantų iš Sovietų Sąjungos. Paaikšėjo, jog jie iš Sibiro, tačiau pažįsta Lietuvą ir ypač jiems patiko Palanga. (Bus daugiau)

BAKER-European

to make fine line of fancy cookies & cakes for retail bakery chain. Solid exp. in making these products a must. Brand new production facility. Must have transportation; good salary, good benefits. Call 212-993-5600 weekdays 9-5 p.m., ask for STUART. (50-3)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

to work & live in a small congenial community and 132 bed teaching hospital. Nurses needed in PEDIATRICS, ICU, NICU, MED/SURGICAL and PSYCHIATRICS. Excellent salary. Plus shift differential. Excellent benefits. Relocation allowance. One month free housing. Available. APPLY CALL OR WRITE TO ST. CATHERINE HOSPITAL 608 N. 5TH ST. GARDEN CITY, KANSAS 67846 50 years of people caring for people. Equal Opportunity Employer (46-2)

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE
TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

MATAS & TURNER REALTY

501 E. 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — G.R.I. — BROKER

DALIA KASULAITIS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniui asmeniui ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučiūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

SALOSE

Irena Šerelienė

s. Irenos Serelienės žodis Chicagos skautininkių Kūčių sueigoje.

Šiandien, čia, tarp visų, pasipuošusių Kalėdinės nuotaišos ramuma, prie švelniai, ilgesingai mirgančių žvakių liepsnelių, pasijuntu tarsi žydinčioje saloje, kurioje visa gražu ir malonu, nors už langų, nakties tamsumoje, gali pralėkti mašina žmogžudys, už kampo, aludėje - sustoti motociklistų gauja, ar, gretima - bute vagys gali kraustyti kieno nors turtą ir draskyti surinktus gyvenimo sentimentus. Bet čia - jauki sala.

Galėčiau šiandien būti ir kitose saloje, galėčiau būti saloje ir viena, ir vieniša. Apie tai mąstydamas, dar namuose (irgi saloje), parinkau keletą istorinių atvejų, kurie paaiškino man kokiose salose yra buvę kiti žmonės ir ką jie mums paliko. Tuo norėčiau ir su jumis, mielos sesės, šioje kalėdinėje sueigoje pasidalinti.

Atsiverčiau Konfucijaus minčių puslapius. Tai vadinamas Kinijos išmintingasis, gyvenęs 551-479 (?) m. pr. Kristų. Būdamas 22 metus savo saloje, likusius 50 metų mokė, skelbdamas: 'Nedaryk kitiems to, ko nenori, kad tau būtų daroma'. Jo etikos dėsniai, vadinami penkiais klasikais, vėliau tapo kiniečių Biblija.

Visada idomus yra Buda, gyvenęs 563-483 m. pr. Kr., Indijoje dar iš šiandien tebevadinamas Sviesuoju, Mokytoju, Valdovu, Dieviškuoju, Gydytoju. Jis buvo rajos sūnus, bet, būdamas 29-rių metų, paliko rūmus ir iškeliavo ieškoti tiesos, kuri atneštų taiką Indijai. Sešis metus Buda išgyveno savo saloje, kuioje surado save ir vidinę ramybę. Grįžęs į viešąjį gyvenimą, jis pradėjo skelbti savo išitikinimus, dažnai sėdėdamas pakeleje, po figos medžių. Budos mokymai buvo pavadinti keturiomis tiesomis. Jose didelė reikšmė skiriama meilei, o paskutinioji tiesa moko kaip, nugalėjus egoizmą ir liūdesį, gali pasiekti nirvaną, kuri reikštų tikros laisvės ir taikos aukščiausio laipsnio dvasinę būseną. Budos mokymas, pagrįstas savęs pažinimu, sunkėsi į žmones per jo mokinius-vienuolius kurie jau būdavo pasiekę aukštesnę dvasinę būseną, o pagrindinį jo mokslą greitai pasekė Tibetas, Ceylonas, Burma, Japonija, Korėja ir dalis Kinijos. Buda dėstė savo filosofiją 50 metų, dažnai akcentuodamas pagrindinę tiesą: 'Neapykantą nugalė tik meilė'.

Palikus Rytų salynus, nutariau keliauti į Vakarų.

Sustojau prie Socrato, gyvenusio 469-399 m. pr. Kr. Iš 70-ties savo gyvenimo metų jis mokė 40 metų. Socrato pagrindinė taisyklė buvo: pažink pats save. Jis tikėjo, kad žmogaus gyvenimo gerumo pagrindas buvo pažinimas, o blogio - ignoracija.

Septynerius metus su Socratu vaikščiojo ir iš jo mokėsi jo mokinyš Plato, gyvenęs 427-347 m. pr. Kr. Būdamas 30 metų, Plato atidarė savo mokyklą-Akademiją. Tai buvo graikų intelektualų centras,

skaitomas pirmuoju universitetu Europoje. Jo filosofiją ilgus šimtmečius sekė visos Vakarų pasaulis. Vienas pagrindinių Plato išitikinimų buvo: 'Minties, ar proto pajusti dalykai yra daug reališkesni, negu tie, kuriuos supranta mūsų žmogiški pojūčiai nuolat besikeičiančioje materijoje'.

Su Plato toje pačioje saloje gyveno Aristotelis, jo neatskiriamas mokinyš. Aristotelis, gyv. 384-322 m. pr. Kr., būdamas jau 48-rių metų, atidarė Atėnuose savo mokyklą, kurioje dėstė iki mirties, dar 14 metų. Jis iki dabar tebelaikomas didžiausiuoju mąstytoju, turėjęs daugiausia įtakos mūsų visų kultūrai. Aristotelis suformulavo pagrindus logikai, psichologijai ir literatūros kritikai.

Ir štai mažutė, menkutė, vos matoma, tik stebuklingu dangaus žiburiu apšviesta, nežinoma salelė - Betliejus. Joje šiltas gyvulių artumas, kvėpiantis, gamtos dovanotas šieno paklotas, kukli šeima ir ką tik gimęs kūdikis, paženklin-tas Dievu, svetimoj žemėje, tamsumoje, nežinomybėje - užgimęs Dievo žodis menkame žmogaus kūne. Bet ten jauku ir gera, nes ten ir pažadas ir viltis.

Trumpai prisiminę didžiulius mąstytojus pastebėjome, kad jie paliko mums savo išmintį kaip viso savo gyvenimo išdavą. Šiandien jau nebesivadovaujama tiesioginiais jų pasakymais, pamokymais, nors jų tezės ir tapo tuo kertiniu akmeniu visokeriopos kultūros rūmams, kuriuos statė žmonija per du su viršum tūkstančių metų. Ilgainiui atėjo Freudas ir paskutiniiais dešimtmečiais - daugelis kitų su įvairiausiais 'izmais'.

Kristus gyveno tik 33-ejrius metus, iš kurių mokė tik trejus metus. Istoriniai žvilgtelėjus, žmonės, kurie jį supo, sekė ir su juo keliavo, buvo paprasti darbininkai, ligonys, nuskriaustieji ir prostitutės. Kristus nebaigė Plato akademijos ar Aristotelio mokyklos, nesišvaistė turtais, neturėjo vergų ir nevedė įtakingos princesės, bet Jo žodis nepasikeitė per 2000 metų. Jis dar ir šiandien suprantamas ir pasirašyti nemokančiam, ir kelis doktoratus turinčiam filosofui ar mokslininkui. Ar Kristus buvo genijų genijus, ar Jo žodis buvo dieviškas? Sekant Kristaus skelbtas tiesas: paprastume surasi save, mąstyme ras minties jėgas, maldoje atsiplėsi nuo materijos, tikėjime sielos testinumu - tobulėsi, meile - visą nugalėsi. Ar tai nėra Konfucijaus skelbtas nirvanas, Budos - meile neapykantos nugalėjimo kelias? Visi mąstytojai pripažino gero ir blogio dualumą žmoguje, bet tik Kristus, palikęs žmogui apsisprendimo valią, pažadėjo nemirtingumą blogi nugalėjusiems.

Ir dabar sugrįžau jau į mūsų salelę. Ir vėl man čia gera ir jauku. Gera žinoti, kad mus riša ta pati idėja, ta pati kalba, ta pati tauta, tie patys lūkesčiai, panašios viltys. Ir tuo pačiu, taip norėtusi pavirsti dabar maža snaigule, susivynioti debesėlin ir iš aukšto,

aukšto pažvelgti į tas saleles, kaip žvaigždes, mirksinčias šaltam žiemos skliaute, padubysėj, panemunėly, panery, prie Baltijos ... ir saleles, apsuptas tams ir nežinomyste, plačiose, suledėjusiose taigose ir poliarinėj naktį sustingusiose miškuose. Deja. Visur, tačiau, keliauja žodis: dieviškas, žmogiškas, savas, svetimas, krikščioniškas, ateistiškas, geras ir piktas.

Prie jo ir sustosiu.

Neatsargus žodis gali įžiebtį ginčą, uždegti kovą, Ziaurus žodis gali sugriauti gyvenimą,

Kartus žodis gali pasėti ir užauginti neapykantą, Brutalus žodis gali sužeisti, net nužudyti,

Malonus, švelnus žodis gali palengvinti kelionę,

Džiaugsmingas žodis gali nuskaidrinti dieną,

Laiku pasakytas žodis gali sumažinti įtampą,

Meilus žodis gali gydyti ir raminti.

('Žodžio galios' autorius nežinomas. Vertimas - laisvas.)

Kiekviena iš mūsų gyvena, dirba ir kuria savoje saloje: šeimoje, organizacijoje, tau-toje.

Salynas žemės planetoje yra didelis, nors jį ir skalauja du didesni vandenynai. Kalėdinių minčių skatinamos, siųskime iš salos į salą žodį, žodį švelnų, malonų, džiaugsmingą ir meilų.

Malonių švenčių!

s. Irena B.K. Serelienė

CHICAGOS SKAUTININKIŲ VEIKLA KALĖDŲ NUOTAIKOJE

Chicagos skautininkių draugovė neseniai išsirinko naują draugininkę s. Aldoną Palukaitienę, kuri nedelsiant ir entuziastingai pradėjo veiklą. Ji suprato, kad viena pati, ar tik kelios, daug ką nenuveiks. Tad pirmiausiai ėmėsi uždavinio suburti skautininkes nuo veiklos nutolusias ir pažadinti kiek senstelėjusias. Visom parašė po graude-nantį raštą, kvietimą stoti, jungtis ir veikti. Pasirodo, kad jos balsas neliko tyruose: į pirmąją jos šauktą kalėdinę sueigą susirinko keliasdešimt skautininkių. Sueigoje dalyvavo ir vyriausia skautininkė D. Eidukienė.

Sueigoje draugininkė Aldona informavo seses ką jį girdėjo, matė neseniai buvoda Clevelande. Pasiskakė, kad kontaktavo Sesi-rijos pareigūnes skautininkes: ps. Militą Nasvytienę — Sesi-rijos Skautininkių skyriaus vedėją, ps. Aldoną Miškinienę — rajono vadeivę, vs J. Budrienę — Cleve-lando Skautininkių draugovės draugininkę. Su jomis tarėsi skautininkių veiklos reikalu. A. Palukaitienei yra pavesta sušaukti skautininkių pasitarimą Pasaulio Lietuvių dienų metu, Chicagoje.

J. s. Dalia Bylaitienė pateikė iš juostos, savo režisuotą rašytojo Vinco Krėvės pasaką "Indas, kuriame

Renata Variakojytė, Pedagoginio Lituanistikos instituto studentė atliekant programą, Tradicinių Kūčių metu, Tautiniuose namuose.

J. Tamulaičio nuotr.

karalius laiko savo geriausią vyną". Vaidinimą atliko jos parengtas skautiškas jaunimas, kurio balsas maloniai skambėjo, jo lietuviska graži tarsena ir meniškai išreikštas žodis teikė aukšto literatūrinio grožio pasitenkinimą. Šią pasaką skaitė: A. Gražytė, A. Eitutytė, A. Kirvelaitis, R. Vitas ir kiti.

Skautininkė Irena Šerelienė paskaitė savo kūrinį — Kalėdų mintys. Tai iš tikrųjų gili filosofinė minties kūrinys, kviečiantis susimąstyti. Kūrinys vertas plačios visuomenės dėmesio.

Draugininkės Aldonos paskviestos sesės sugiedojo Ilgiausių metų amžiaus sukaktuvininkei, sesei O. Roznikienei, aktyviai skautininkei, nuolat besisielojančiai skautybės idealo gyvas-tingumu. Sukaktuvininke buvo apdovanota gyvų gėlių puokšte. Į sueigą atsilankė ir jos dukrelė Lilija, akademikė skautė, su savo vyru.

Į skautininkių sueigą atėjo ir Kalėdų senis, dovanų maišu ant pečių nešinas.

Jis visas dalyves apdovanojo kalėdinukais. Na, o vs Marytė Ročkienė, kurios bute sueiga vyko, visas seses pavaišino skaniai. Dėkui sesei Marytei.

Tenka pasidžiaugti, kad sueiga buvo ir turininga, kultūringa ir drauge pilna seseriškos nuotaišos. Tik daugiau tokių sueigų ir Chicagos lietuvių pajus, kad skautininkių draugovė veikia, egzistuoja...

Sesė Zuzana

• II Pasaulio Lietuvių Dienų leidinyje PLB seimo skyrių redaguoja Romas Kasparas, PLJ kongreso skyrių — Ofelja Barškėytė ir Ramunė Kubiliūtė, Sporto žaidynių skyrių — Vytautas Grybauskas, Dainų šventės — Danutė Bindokienė, Kultūrinių renginių — Vacys Rociūnas, Pramoginių renginių — Rarija Remienė. Vyriausias leidinio redaktorius yra Bronius Nainys.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

DETROITO LIETUVIAI

Antanas Grinius

ALT S-GOS DETROITO SKYRIAUS VALDYBA POSĖDŽIAVO

ALT S-gos Detroito skyriaus valdybos posėdis įvyko 1982 m. gruodžio 30 d. skyriaus pirmininko Vinco Tamošiūno namuose. Posėdį atidarė skyriaus pirmininkas Vincas Tamošiūnas, kuris posėdžiui pravedė pakvietę: pirmininku Edvardą Milkauską ir sekretorium Albertą Misiūną. Atsistojimu ir tylos minute pagerbtas miręs skyriaus narys Juozas Augaitis. Jo įamžinimo Tautos Fonde, prie suaukotų laidotuvių dalyvių 165 dol., skyriaus valdyba dar pridėjo 35 dol. ir sudarė apvalią 200 dol. sumą.

Buvo perskaityti gauti iš Vilties draugijos ir ALT S-gos centro valdybos raštai.

Skyriaus išdininkas Romas Macionis nušvietė skyriaus finansinį stovį. Valdyba posėdyje numatė didesnėmis sumomis paremti: ALT S-gos centrą valdybą, laikraštį Dirvą ir knygos "Rytų Lietuva" anglų kalba leidimą. Kadangi sumos peržengia skyriaus valdybos kompetenciją, šis reikalas bus sprendžiamas skyriaus visuotiniame susirinkime balandžio 17 d. šv. Antano parapijos patalpose.

Skyriaus valdyba paskyrė: Tautos Fondui 25 dol. ir Detroito Lietuvių Organizacijų Centrai 25 dol., kurie

bus įteikti Vasario 16 minėjimo proga.

Sergančiam ALT S-gos Centro valdybos pirmininkui Vaclovui Mažeikai posėdžio dalyvių pasirašyta kortele palinkėta sveikatos ir greitai grįžti namo.

Algirdas Vaitiekaitis pristatė Kaplano iš Olandijos švenčių sveikinimo kortelę, kuri buvo Alberto Misiūno perskaityta. Kaplanas, kuriam yra 77 metai amžiaus, Olandijoje iš olandiečių yra suorganizavęs chorą, kuris dainuoja lietuviškas dainas.

Skyriaus sekretoriui Albertui Misiūnui patikrinus skyriaus narių sąrašą rasta daug mirusiųjų arba kitur išsikėlusių narių. Juos išbraukus, skyriaus narių skaičius labai sumažėjo.

Posėdyje dalyvavo: V. Tamošiūnas, E. Milkauskas, A. Misiūnas, R. Macionis, S. Šimoliūnas, A. Vaitiekaitis, foto korespondentas K. Sragauskas ir korespondentas A. Grinius. Po posėdžio Vincas Tamošiūnas pakvietė prie užkandžių, kurios buvo turtingos tiek maisto kiekiu ir jų įvairumu.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Tai pirmas kartas, kad švyturio šaulių kuopa Naujų Metų sutikimą suruošė šv. Antano parapijos salėje. Jame dalyvavo daug šaulių bei svečių.

Vaišės pradėtos 9 v. v. kuopos kapeliono kun. K.

Simaičio malda ir valgių palaiminimu. Laikrodžio rodyklei artinantis prie 12 valandos, kuopos pirmininkas Br. Valiukėnas pasveikino su Naujais Metais, padėkojo moterų vadovei Angelei Bukšnienei ir pad. Stefanijai Paulikienei, bei jų talkininkėms už parengimą Naujų Metų sutikimui vaišių ir sugiedotas Lietuvos himnas.

Be šių Detroito Naujų Metų sutikimai dar buvo Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre ir Dariaus-Girėno klubo svetainėje.

SLA 352 KUOPOS SUSIRINKIMAS

SLA 352 kuopos susirinkimas įvyko sausio 2 d. šv. Antano parapijos mokyklos klasėje. Susirinkimą pravedė pirmininkas Antanas Norus, sekretoriavo Petras Januška. Buvo priimami nario mokesčiai ir atlikti einamieji reikalai. Sekantis kuopos susirinkimas įvyks vasario 6 d. irgi šv. Antano parapijos patalpose. Po susirinkimo parapijos kavinėje įvyko vaišės.

KLAIPĖDOS KRAŠTO PRISIJUNGIMO MINĖJIMAS

Klaipėdos krašto prie Lietuvos prisijungimo 60 metų sukaktis bus paminėta šv. Antano parapijoje sausio 23 d. tokia tvarka: 10:30 mišios parapijos bažnyčioje. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Po mišių parapijos salėje minėjimas. Paskaitą skaitys Stasys Šimoliūnas, meninę dalį atliks muz. St. Sližio vadovaujamas parapijos choro kvartetas. Visi kviečiami dalyvauti.

BOSTON

PAMINĖS KLAIPĖDOS KRAŠTO 60 METŲ SUKAKTĮ

1983 m. sausio 16 d. Bostono šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje 10:15 val. ryto bus atnašaujamos šv. mišios už Klaipėdos kraštą prijungiant prie Lietuvos žuvusius to krašto sukilėlius, partizanus, šaulius. Tuoj po mišių parapijos salėje (po bažnyčia) įvyks Klaipėdos krašto sukilimo 60 metų minėjimas.

Ta proga kalbės Klaipėdos krašto sukilimo dalyvis poetas Stasys Santvaras.

Meninėje dalyje išgirsime solistą Benediktą Povilavičių ir solistės Marytės Bizinkauskaitės sesutę Verutę Bizinkauskaitę. Tai jauna, bet taip pat, kaip jos sesutė Marytė, daug žadanti dainininkė. Akompanuos komp. Jeronimas Kašinskas.

Po meninės dalies šaulės visus pavaišins kavute. Minėjimą ruošia 3-ji LŠST riktinė Naujoje Anglijoje,

AUŠROS ŠIMTMEČIUI ATŽYMĖTI DIRVOS ROMANO PREMIJA 2,500 DOLERIŲ!

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

1983 metais sukanka šimtas metų nuo dr. Jono Basanavičiaus įsteigto ir redaguoto "Aušros" laikraščio pasirodymo. Pagerbdama ir norėdama tinkamai paminėti lietuviškosios spaudos svarbią sukaktį, Dirva skelbia "Aušros" šimtmečio sukaktuvinį romano konkursą. Jo globėjas ir rėmėjas yra nuolatinis Dirvos kasmetinių novelės konkursų mecenatas Simas Kašelionis.

Mums atrodo, kad pati "Aušros" epocha, jos tautinis romantizmas, lietuviškų aspiracijų istorinis fonas ir gimtosios žemės traukos pajautimas bei gilus laisvės ir nepriklausomybės troškimas yra dėkingas fonas kiekvienam lietuviui rašytojui, kurio kūrybinė plunksna tikrai atras dėkingą temą ir savą, lietuvišką, artimą siužetą įamžinti savo kūrinyje tą erą, kurią vadiname romantiniu "Aušros" laikotarpiu.

Tačiau, kaip ir visada, rašytojui paliekame visišką laisvę apsisprendime ir kūrybiniame įkvėpime. Jis turi teisę pats pasirinkti tą ar kitą tematiką, jam patinkamą siužetą. Turinys ir veikalo pobūvis jo nevaržo. Veikėjai gali būti arba istoriniai, ateina iš praeities rūkų, arba fiktyvūs — gimę rašytojo vaizduotėje. Žinoma, jie gali būti ir kasdieniai pilki žmonės, jo pastebėti kasdieniame gyvenimo kelyje. Kūrėjui duodame visišką laisvę laiko, tikrovės ir fantazijos rėmuose. Iš dalyvaujančių konkurse tebus reikalaujama, kad rašytojo plunksna sukurtų spalvingą vaizduojamo laiko tarpio koloritą, kad jis mums duotų gyvus — fizinius ir dvasinius — veikėjus, kurie gyventų tikrame ir nemeluotame literatūriniame pasaulyje.

• **TEMATIKA** — Konkurso dalyviai savo kūriniui temą pasirenka pagal savo nuožiūrą. Tematika gali būti įvairi: tautinė, visuotinė, fantastinė, psichologinė. Siužeto pobūdis — paties autoriaus reikalas.

• **ROMANO ILGIS** — Romano rankraštis turi būti rašytas rašomąja mašinėle, su dvigubu tarpu ir netrumpešnis, kaip 200 mašinosraščio lakštų.

• **RANKRAŠČIO PARUOŠIMAS** — Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašyti slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant uždaro pridodamo vokelio, kurin autorius įdeda užrašęs savo tikrą pavardę, adresą ir telefono numerį. Nelaimėjus, vokeliai neatididomi.

• **LAIKAS** — Paskutinė rankraščio prisiuntimo data yra 1983 metų gruodžio mėn. 1 d.

• **SĄLYGOS** — Laimėjęs konkursą autorius už savo kūrinių gauna dviejų tūkstančių penkių šimtų (2500) dolerių honorarą-premiją. Dirva pasilaiko teisę premijuotojo romano ištraukas spausdinti savo laikraščio skiltyse ir be papildomo atlyginimo išleisti romaną atskira knyga.

• **MECENATAS** — Šio romano konkurso mecenatas yra Simas Kašelionis ilgametis Dirvos novelės konkursų globėjas ir rėmėjas.

• **ADRESAS:** — Rankraščius siųsti: DIRVA, Aušros šimtmečiui atžymėti romano konkursui, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

• **JURY KOMISIJA** — Jury komisija sudaroma iš trijų narių, kurie savo posėdyje balsų dauguma sprendžia, kuris rankraštis yra premijuotinas.

• **NEPREMIJUOTI RANKRAŠČIAI** — Saugomi ir grąžinami autoriams prisiuntus adresus.

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

bendradarbiaujant Klaipėdos krašto lietuvių patrijų garbei skirtomis: Bostone — Jono Vanagaičio ir Brocktone — Martyno Jankaus šaulių kuopomis.

Bostono ir apylinkės visuomenė nuoširdžiai kviečiama minėjime dalyvauti. Įėjimas laisvas. Minėjimo

metu veiks šaulio Antano Šeduikio lietuviškų knygų stalas, kur bus galimybė ne tik įsigyti lietuviškų knygų, bet taip pat užsiprenumeruoti šiuos lietuviškus laikraščius: "Darbininką", "Dirvą", "Draugą" ir "Kario" žurnalą.

(js)

Maironis šiandieną (6)

SAKINYS

Jūratė Statkutė de Rosales

Bet Rainys taip jau rado: taip kalbėjo tėvai
Tai pats Dievas, jam rodės, tokią kalbą paskyrė.

Pasigerėtinaime Lietuvių Dienų praeitų metų numeryje apie Maironį, užtinku kun. P. Celiešiaus straipsnį, kurio ilgoką ištrauką tebunie leista čia atkartoti:

„... Kaip kiekvienam gimnazistui, taip ir man, esant Prienų „Žiburio“ gimnazijos šeštoje klasėje, teko susipažinti su lietuvių literatūra bei jos kūrėjais. Šešiolikmečiui jaunuoliui, pripratusiam prie savo provincinės tarmės ir to meto gyvosios kalbos, nežavėjo XVII, XVIII ir XIX amžiaus rašytojų kūryba dėl jos savotiškos kalbos. Užvis labiau vargino mane Done-

laitis, kurio Metai buvo įvilkti į man svetimą, savitą žodyną. Jų pradžia atmintinai kaliau tik pažymio verčiamas. Nedaug ką sėkmingiau teko dorotis ir su vėlesniais rašytojais, kaip va: Poška, Stanevičius, Žemaitė, Pietariu ir kit. Sėkmingiau veikė mane J. Basanavičius savo pasakomis apie Vėles ir Vėlius. V. Kudirka savo Satyromis, A. Mickevičius savo Ponu Tadu. Gal būt mūsų lietuvių literatūros mokytojas buvo prastas senesnės literatūros interpretatorius, ar gal aš buvau aprambėjęs kaimo žaliukas, kad anoji kūryba į mane neprabilo. Mokiasui, stengiausi ją įsisavinti tik reikalo spiriamas. Lietuvių literatūra žadino manyje nuovargio jausmus. Aš galėjau tada skystis, kaip tas Poškos pasakėčios Arklys: „Ir vėl reikia keltis ir prie darbo stoti, Ir vėl ratai, kaip vakar, per dieną vežioti.“

„Taip besistumdymai, priartėjome ir prie XX amžiaus rašytojų, kurių pirmasis iš eilės, berods, buvo Maironis. ... Mokytojas, trumpai supažindinęs su Maironio gyvenimu, metėsi į Jaunąją Lietuvą, o po jos — į Pavasario Balsus. Čia

įsižiūrėję mano žavėsysis literatūrinio menu. Kačiukas išvysta šviesą aštuntą dieną po gimimo. O aš atsivėriau literatūrai tik po 16 metų. Jaunąją Lietuvą iš eilės skaitėme garsiai klasėje. Staiga atkūtau ir klausau kad čia gražiau skamba, negu mamos pasakos. Vis tolyn, vis gražyn. Smigo žodžiai ir mintys pačion širdies gelmėn. Jau ne tik klausau, bet pradėdau su poemos herojumi gyventi...“

Kodėl Donelaitis, Poška, Žemaitė buvę tokie nuobodūs, o Maironis toks uždegančiai įdomus? Iš vienos pusės, kaip pats Celiešius sako, kliudė nesuprantamo Donelaitiško žodyno klausimas. Maironis, kaip jau praeitame straipsnyje aptarėme, vartojo visiems suprantamus žodžius. Tačiau nemažą vaidmenį turėjo atlikti ir sakinio darybos būdas.

Lietuvių kalba yra nuostabiai lanksti. Linksniai, palyginti laisva žodžių eilės išdėstymo sistema, gausūs ir savo prasmėmis tikslūs priešdėliai, prieveiksmai, dalelytės, nuosakų gausumas, dalyviai ir pan. duoda mums visą ilgiausią eilę sakinio darybos pasirinkimų, nuo senoms kalboms būdingo tampriai sintetinio režginio iki modernios, paprastos analitinės derybos. Mes dažnai pamirštame, kad baltų tautos jau gyveno Pabaltyje prieš keturius tūkstančius metų. Dar dažniau pamirštame, kad baltų tautos iki X a. po Kr. drėkėsi milžiniškame žemės plote, kuris ėjo nuo visos rytų Lenkijos imtinai iki Dono šaltinio srities. Per tokį laiko tarpą, tokiam plote, baltų kalbos galėjo pereiti pro daugybę kalbinių laikotarpių, apėmė didelės kalbinės evoliucijos lauką. Lietuvių

kalba yra tos ilgos, nuostabiai tobulos kalbinės evoliucijos tiesioginis įpėdinis.

Mūsų kalboje yra įmanomos ir tokios darybos, kurios atžymėjo archaiskų kalbų literatūrą, ir modernių vakarų Europos kalbų analitinė struktūra. Pasirinkimas priklauso nuo to, kam ir kokių tikslų kalbos įrankis yra vartojamas.

Tarp ankstyvųjų mūsų poezijos autorių bei liaudies dainų ir inovatoriaus Maironio, mano manymu, pagrindinis skirtumas yra sintaksės vertybių išdėstyme. Iki Maironio, tiek rašytoje, tiek liaudies kūryboje, pagrindinė tendencija buvo pradėti sakinį nuo tarinio ar nuo šalutinių žodžių. (Tiktai šauksmininko atveju enfazė būdavo suteikiama veiksmui). Bendrai paėmus, net liaudies dainose, kuriose sakinyje būna nesudėtingas ir trumpas, labai retai užtinkame veiksnį pirmame sakinio žodyje. Daina suteikia pirmenybę tariniui, kaip pvz. Kukavo gegutė, Tekėjo saulelė, Žiba žiburėlis ir pan.

Ta pati enfazė ant tarinio tendencija buvo labai ryški rašytoje pre-maironinė poezijoje.

Pvz. skanduoja Donelaitis: „Krūmus ir girias visokios ošino dainos. O laukus visur bei pievas skambino garsai.“ Abiejuose sakiniuose veiksnys pasirodo tik paskutinėje vietoje.

Eiliuoja Baranauskas: „Ai, siaudžia gražiai miškas ne tik kvepia gardžiai, siaudžia, ūžia ir skamba linksmiai, dailiai, skardžiai.“ Veiksnys yra užkištas viduryje tarp gausybės tarinių, kurių esama net keturių skirtingų, o vienas jų esąs toks svarbus, kad jis atkartojamas du kartu — siaudžia.

Su pirmuoju savo eilėraščiu, pasirodžiusiu Aušroje, Maironis kerta: „Miškas ūžia, girė gaudžia, Vėjas medžių šakas laužo“. Trys sakiniai, trumpi, aiškūs, tiesūs: veiksnys - tarinys, veiksnys-tarinys, veiksnys-tarinys-papildinys. Tradicija sulaužoma ir visur veiksmui yra duodama pirma vieta.

Su laiku, Maironis savo poziciją kiek sušvelnins (pvz. vėliau pasirodęs Aušros eilėraščių variantas Pavasario Balsuose jau skamba „Miškas ūžia, verkia, gaudžia“), tačiau tendencija suteikti pirmenybę veiksmui didele dalimi išlie-

ka visoje Maironio poezijoje.

Maironis ėjo į mūsų literatūros istoriją tokiu momentu, kai

1) palyginti mažas lietuvių inteligentų skaičius bemokėjo gerai lietuviškai kalbėti ir rašyti, bet idealizmo vedini visi norėjo įsijausti į SAVO kalbą ir tam buvo reikalinga nesunki, prieinama kalbos forma;;

2) besikuriančioje valstybėje kalba vienu šuoliu buvo priversta perduoti visus mokslus gimnazijose (matematika, fizika, chemija, gamtos mokslai, ir pan.), ji turėjo būti aiškus įrankis įstaigų raštuose prekyboje, teisėje, filosofijoje, politikoje ir t.t. Taigi Maironio sukurtas aiškus, trumpas, analitinis sakinyje buvo tiesioginis atsakymas į tų laikų reikalavimus. Tuo tarpu sakinio ypatingas, vien Maironiui būdingas skambumas, šią jo darybą įrėžė į klausą, sielą ir širdį žmonių, kurie net nenuvokė, kad drauge su grožiu jie semiasi tuo metu jiems reikalingą sakinio derybos sistemą.

Maironio laikais lietuvis inteligentas persikėlė iš kaimo — kuriame vyrauja derlių, augimo, metų eigos sąvokos —, į miestą ir į mokslus — kuriuose vyrauja popieriuje užfiksuota nekinatama definuota daiktų ar sutarimų forma. Lygiai tuo metu, Maironis perkėlė mūsų sakinio darybos enfazę iš tarinio (veiksma-kitimą nurodančio žodžio) į veiksnį (definuoatą daiktą ar asmenį nurodantį žodį).

(Bus daugiau)

SPORTAS

SLIDINĖJIMO
VARŽYBOS

II-sios Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynės prasidės slidinėjimo varžybomis, kurios įvyks 1983 m. vasario 5-6 d. d., Holiday Valley Ski Resort, Ellicottville, New York, apie 50 mylių į pietus nuo Buffalo, N. Y. Varžybas vykdo Clevelando LSK žaibas.

Programoje — alpinistinės ir kroso (Cross-country) varžybos — vyrų, moterų, jaunių (žemiau 17 m.) ir senjorų (virš 44 m.) klasėse.

Alpinistinės varžybos vyks šeštadienį, vasario 5 d., 10:00 val. ryto. Registracija — nuo 8:30 val.

Kroso varžybos bus prarvestos sekmadienį, vasario 6 d., 11:00 val. ryto. Registracija — nuo 9:30 val.

Lygiagrečiai vyks ir 1983 m. š. Amerikos pabaltiečių pirmenybės, kurioms lietuvių slidinėtojai automatiškai kvalifikuojasi.

Dalyviai prašomi registruotis pas varžybų vadovą Vytenį Čiurlionį iki sausio 22 d., šiuo adresu: Mr. V. Čiurlionis, 19755 Upper Terrace, Euclid, Ohio 44117. Telef. (216) 481-1525.

Visi slidinėtojai kviečiami kuo skaitlingiau dalyvauti.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Dr. A. GERUČIO
veikalas

DR. DOVAS
ZAUNIUS

Mažosios Lietuvos
sūnus — Nepriklausomos
Lietuvos valstybės užsieninių reikalų ministras.

Knyga 566 psl. kietais viršeliais su aplanku.
Kaina 6 dol. Tiražas 500 egz. Išleido Viltis.

— — — — — IŠKIRPTI — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 6 dol. ir prašau atsiųsti Dr. A. Geručio veikalą DR. DOVAS ZAUNIUS.

Vilties draugijos nariams kaina \$4.50.

Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio

Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir naujoji lietuvių kolonijoje, SUNNY HILLS, Floridoje, 955 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

33-JI SPORTO ŠVENTĖ

Kaip ir visos Australijos Lietuvių Dienos, apie kurias bus parašyta vėliau, taip ir 33-ji Australijos Lietuvių Sporto šventė, praėjo labai gražiai ir sėkmingai. Šioji šventė buvo pradėta pamaldomis, kurias laikė ir pritaikintą gražų pamokslą pasakė Melbourne lietuvių klebonas kun. P. Vaseris. Bažnyčioje gausiai dalyvavo sportininkai, jaunimas ir visi klubai įnešė vėliavas ir pamaldų metu prie jų stovėjo bažnyčioje.

Sporto šventės atidarymas vyko Albert Park stadione. Stebint pilnai salei prisirinkusių žiūrovų ir grojant lietuviško maršo garsams į sporto salę įžygiavo sportininkai, nešdami Lietuvos, Australijos ir mūsų sporto švenčių vėliavas, kai visus sportininkus įvedė šeimininkai — Melbourne VARPAS, juos sekant: Adelaidės VYTIES, Canberros VILKO, Hobarto PERKŪNO, Gipslando ŽAI-BO, Geelongo VYTIES, Perth'o TAURO ir Sydnėjaus KOVO sportininkams. Šeimininkų Melbourne Varpo pirmininkas V. Adomavičius pakvietė visus atsišvęsti ir sugiedoti Lietuvos himną. Kun. P. Vaseriui sukalbėjus invokaciją, V. Adomavičius tarė sveikinimo žodį, pasakydamas, kad dėka kai kurių pasišvęstusių sporto darbuotojų anksčiau ir dabar, Australijos

sportinis gyvenimas yra labai gyvas ir aukštai iškilęs. Sportininkų priesaiką perskaitė iškilusis jaunas sportininkas A. Rupšys. Sveikinimo kalbas, iškeliant sportininkų įnašą į Australijos lietuvių gyvenimą, pasakė buvęs Krašto Valdybos pirmininkas A. Pocius, buvęs ALFAS valdybos pirmininkas R. Ragauskas, kuris oficialiai ir atidarė šią 33-ją Sporto šventę.

Pasibaigus oficialiai sporto šventės daliai, prasidėjo įvairios paskirų varžybų rungtynės.

Laimėjimų rezultatai

Vyrų krepšinį laimėjo pirmą kartą per 33 metus Hobarto Perkūnas, antrą vietą — Geelongo Vytis, buvęs ilgametis krepšinio čempionas. Moterų krepšinį — Adelaidės Vytis, antrą — Canberros Vilkas, berniukų krepšinį — Sydnėjaus Kovas, antrą — Adelaidės Vytis, mergaičių krepšinį laimėjo Adelaidės Vytis ir antrą — Melbourne Varpas. Vyrų tinklinį — Sydnėjaus Kovas, moterų tinklinį — Adelaidės Vytis. Veteranų krepšinį — Geelongo Vytis. Kitas sporto šakas laimėjo: stalo tenisą komandiniai A. ir C. Andrikonai — Hobartas, vyrų stalo tenisą — C. Andrikonis — Hobartas, dvejetus tėvas ir sūnus A. ir C. Andrikonai, mišrius dvejetus A. Balnionis (Melbourne) ir O. Pilkienė (Canberros).

Kuršių marių žvejai...

Stalo teniso veteranų J. Ablonkis — Melbourne, iki 16 metų J. Valaitis — Geelongo.

Plaukimo laimėtojai Canberra. Paskiri laimėtojai čia nėra įtraukti. Vyrų golfas J. Kilmonis — Melbourne, sėkmingiausias golfo laimėtojas A. Bartašius — Melbourne. Moterų golfo laimėtoja K. Zenk ir taip pat ji laimėjo sėkmingiausios žaidėjos titulą. Ji yra iš Geelongo. Lauko tenisą laimėjo R. Sparvelis — Melbourne ir moterų L. Pocienė — Adelaide. Jaunių lauko tenisą laimėjo M. Jaututis — Melbourne ir vyrų dvejetą R. Sparvelis D. Kasminas — Melbourne. Bilijardą laimėjo P. Snarskis — Adelaide ir komandiniai E. Margevičius senj. ir E. Margevičius junj. Squašą laimėjo J. Penkaitis — Sydnėjus ir moterų R. Rupinskaitė — Adelaide. Šachmatus laimėjo V. Mačiulaitis — Melbourne, taip pat laimėdamas ir Žai-BO turnyrą.

Pagerbiant buvusį mūsų iškilią sportininką ir žymiausią mūsų mirusį dailininką Henriką Šalkauską, buvo įsteigta jo vardo medaliai, skiriami pavyzdinčiausiems ir geriausiems mūsų sportininkams. Juos gavo: vyrų krepšinio — E. Kardas — Geelongas, moterų krepšinio A. Kristens-Tamošiūnaitė — Melbourne, berniukų — M. Wallis — Sydnėjus, mergaičių —

T. Lockhard — Adelaide. Vertingiausi krepšinio žaidėjai E. Kardienei — Geelongas. Tinklinio vyrų J. Erzinkov ir moterų W. Paulauskaitei — Adelaide. Pavyzdinčiausio atidaryme klubo taure gavo Hobarto Perkūnas.

Uždarymas

Paskutinę šventės dieną, viešintiems Los Angeles Spindulio ansamblio sportininkams sužadus draugiškas rungtynes su mūsų veteranais krepšininkais ir po gana įtemptų rungtynių svečiams pralaimėjus tik kelių taškų skirtumu, visi sportininkai vėl išsirikiavo uždarymo iškilmėms. Po Varpo pirmininko V. Adomavičiaus padėkos kalbos, žodį tarė ALFAS buvęs pirmininkas R. Ragauskas paskelbdamas, kad sekančioji sporto šventė vyks Hobarte ir Lietuvių Dienų metu, kartu su jomis 1984 metais, vyks sostinėje Canberroje.

Jis taip pat pristatė ir naują ALFAS valdybą, kuri yra iš Sydnėjaus ir ją sudaro: Vladas Daudaras, Juozas Dambrauskas ir Nita Grincevičiūtė - Wallis. Jis taip pat pasveikino visus vykstančius į Pasaulio Lietuvių Sporto šventę ir, tarti žodį, buvo pakviestas sportininkų Išvykos vadovas Antanas Laukaitis, kuris pareiškė, kad pabaigus visus nesklandumus, Australijos sportininkai sėkmingai

atstovaus Australijos Lietuvių Bendruomenę Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvių Dienose Chicagoje.

33-ji Australijos Lietuvių Sporto šventė buvo baigta Lietuvos himnu.

Išvyka į Pasaulio Lietuvių Sporto šventę

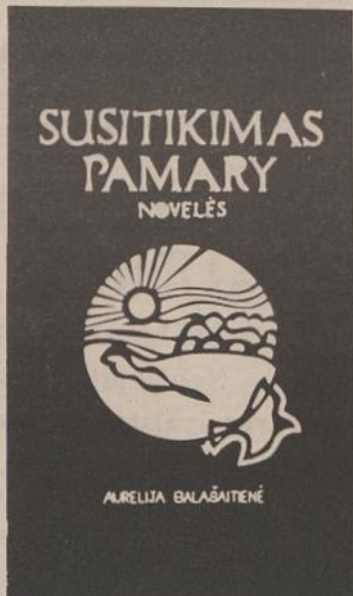
Jau galutinai baigiama susitarti su oro bendrovėmis ir iš Australijos birželio 2-trą dieną, pasiekiant San Francisco kur sportininkai bus vieną dieną. Iš ten birželio 4 dieną ryte atskrendama į Clevelandą ir vėliau po kitus miestus. Galutinis planas bus labai greitai išsiuntinėtas visiems Amerikos lietuvių sporto klubams ir spaudai. Tikimasi, kad kelionė pavyks labai gerai. Šiuo metu sportininkų su vadovais yra apie 100, tačiau, kai reik mokėti pinigus, kaip praktika parodė, skaičius visuomet mažėja. Rinktinių ir vadovų sąrašai bus taip pat labai greitai visiems išsiuntinėti.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepti į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

AURELIJOS
BALAŠAITIENĖS
novelių rinkinys

SUSITIKIMAS
PAMARY

216 psl. kietais
viršeliais, kaina 8 dol.
Išleido Viltis.

— I Š K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 8 dol. ir prašau atsiųsti A. Balašaitienės novelių rinkinį "Susitikimas pamary".

Pavardė ir vardas

Adresas

P.S. Vilties Draugijos nariams kaina 6 dol.

Privačių pobūvių prasmės beieškant

Aurelija Balašaitienė

Gaila, kad mūsų spauda, savotiškai sustingusi oficialaus gyvenimo analize ir viešų renginių reportažais, vengia minėti mūsų asmeninio gyvenimo įvykių, nebent jie būtų švenčiami visuomeniniame fone. O gražu amerikinėje spaudoje pasiskaityti, kai Metropolitan Operos gastrolių metu dedamos damų nuotraukos, aprašant net ir jų suknelių spalvas ir papuošalus, o vyrų naujas, įmantrias madas, taip pat primenant, kokios rūšies šampanas buvo geriamas. Taip vadinamas socialinis gyvenimas, kuriame atsispindi tikroji asmeninio gyvenimo pusė, yra ne tik įdomus, bet ir vertas dėmesio. Tiesa, kad dažnai aprašome kavutes ir vaišes jubiliejų proga, trafaretiniai vengdami tam tikros saloninės nuotaikos, kuriai ir mūsų visuomenė savo privačiame gyvenime nėra svetima. Mes savo tarpe mėgstame svečius, įdomų pokalbį, pažintis ir tarpusavio bendravimą privačioje aplinkoje, kurioje užsimezga tikrieji asmeniški ryšiai, vėliau, atsiradus tinkamam momentui, perkeliame į visuomeninio gyvenimo plotmę...

Jaučiu malonumą aprašydama savo viešnąę Raimondo ir Gražinos Kudukių namuose š. m. sausio 2 dienos popietę, kur buvo pagerbtas Clevelando reporteris Joe Wagner ir jo šeima, išvykstant į Austin, Texas, kur jis tęs savo žurnalistinę karjerą kaip "American Statesman" politinis reporteris.

Svečių buvo apie 80. Jų tarpe Pat Sweeney, Paul

Matia, Van Meter, valstijos atstovai, Berthina Palmer, Clevelando mokyklų tarybos viceprezidentė, teisėjo M. Battisti žmona, televizijos ir radijo pranešėjai, kaip Bill Gordon, Joe Finan ir radijo stoties WERE vyr. valdytojas Leonard Will. Clevelando Plain Dealerio reporterių tarpe matėsi Mary Hirshfield, William Miller, Judy Pennebaker, miesto meto spaudos atstovė Claire Rocacco, prokuroras Bill Petro ir garsioji Ariane Sheppard, kuri šiuo metu rašo savo atsiminimų knygą. Lietuvių bičiulis Virgil Brown, Moterų Balsuotojų Lygos prezidentė Mildred Madison su savo vyru, keletas teisėjų sudarę įdomią šeiminkų bičiulių grupę, kurioje matėsi ir lietuviai. Prie įdomaus pokalbio, užkandžiaujant ir atsigalvinant gėrimais, rīšosi kalba, mezgėsi naujos pažintys ar buvo atnaujinamos senos.

Trumpas atsisveikinimas su šventės kaltininkais, Joe Wagner ir jo šeima, buvo prarastas Larry Robinsono, žinomos Clevelando juvelyrų šeimos nario. Buvo perskaityta mero George Voinovich proklamacija, tą dieną skelbiant Joe Wagner dieną. Po kelių trumpų sveikinimų, svečiai pasidalino grupelėmis, ieškodami bendros kalbos ir dalindamiesi gyvenimo aktualijomis.

Tai buvo viena tų retų progų, kur lietuviai ir amerikiečiai turėjo progos arčiau susipažinti ir suartėti grynai privataus bendravimo plotmėje, kurioje visi buvo sujungti bičiulyste su namų šeiminkais. Čia pa-

Sol. Regina Žymantaitė-Peters, vaidinusi pagrindinį vaidmenį operoje "The Bridge come to yellow sky", kovo 6 d. Clevelande dainuos su Metropolitan operos baritonu Mario Sereni, rengiamame Dirvai paremti koncerte.

James R. Zimmerman nuotr.

ieškota bendrų, įdomių temų, padiskutuota bendro intereso klausimais, spauda, informacija, politika, ir t.t. Buvo ir juoko, ir linksmų, sąmojingų pokalbių. Vėlyvam vakarui besibeldžiant į duris, dauguma skirstėsi į namus savotiškai praturtėję naujomis pažintimis, praplatinę savo akiratį. Savaiame suprantama, kad tokio pobūdžio privačiuose renginiuose neretai atsiranda naujos, reikšmingos draugystės, kurių neįmanoma būtų užmegsti viešumoje, kada visi yra varžomi tam tikrais oficialiais visuomeninių pareigų uždėtais padėties saitais.

Mūsų visuomenė daugumoje laikosi labai izoliuotai nuo kitų tautybių bei vietinių amerikiečių savo privačiame gyvenime, todėl kartais ir sunku mums patiems ištrukti iš mūsų parapijų

ribų, ieškant draugų plačiame pasaulyje. Ne visada su šokiais, brošiūromis ir viešomis prakalbomis bei minėjimais mes praturtiname savo bičiulių ratelį. Privatus kontaktas dažnai reiškia daugiau, negu tūkstantinės minios buvimas kurioje nors didelėje salėje.

Su dideliu malonumu prisimenu tą linksmą vakarą, kurio metu turėjau progos iš arti pabuvoti su tais, apie kuriuos girdėti tik iš spaudos ar kuriuos teko matyti bei sutikti rinkiminių kampanijų metu. Žinoma, į tokius subuvimus asmenys atvyksta tik kaip privatus svečiai, savo buvimui pabrėždami asmeninį ryšį su šeiminkais. Todėl ir po-

kalbiai, ieškant tarpusavio bendravimui temos, pasižymi tam tikru visuotinumu, kad saloninio takto ribos nebūtų peržengtos ir visi svečiai būtų vienodai nu teikti vienas kito atžvilgiu, neieškant progos vienai ar kitai pusei propaguoti savo interesų ar kelti kontraversinius klausimus. Kudukių svečiai, pradėdami spaudos atstovais, radijo ir televizijos asmenybėmis, politinio gyvenimo šulais, tą dieną buvo tik vienas mielas, linksmas būrys, kuris, išnaudodamas reporterio Wagnerio išleistuvių proga, galėjo praleisti keletą valandų, atsitrūkus nuo gyvenimo kasdienybės jaukioje, svetingoje atmosferoje.

**Supažindinkit savo bičiulius
su DIRVA.
Atsiųskit jų adresus.
Jie gaus keletą numerių VELTUI!**

— I Š K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Prašau siuntinėti Dirvą susipažinimui šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

CHICAGO

KLAIPĖDOS
ATVADAVIMO
MINĖJIMAS

1983 m. sausio mėnesį bus 60 metų, kai Klaipėdos kraštas buvo išlaisvintas ir prijungtas prie Lietuvos. Šią sukaktį iškilmingai minės Gen. T. Daukanto ir Cicero Klaipėdos jūrų šaulių kuopos.

Minėjimas įvyks sausio mėn. 16 d. 10:15 val. pamaldomis Jėzuitų koplyčioje. Mišias atnašaus ir pritaikintą pamokslą pasakys kun. J. Borevičius. Po pamaldų 11:45 val. bus iškilnės Jaunimo centro sodelyje prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės. Iškilnės praves inž. K. Oželis. Bus padėtas vainikas. Šauliams su vėliavomis vadovaus J. Gurevičius. Pasakys trumpą žodį LSST pirmininkas K. Milkovaitis.

Po iškilnių sodelyje minėjimas bus tęsiamas šaulių namuose, kur minėjimui vadovaus jūrų šaulių vadovas Ed. Vengianskas. Įnešus vėliavas, sugiedojus Lietuvos himną, maldą sukalbės kun. Ansas Trakis. Paskaitą skaitys A. Regis. Meninę programos dalį atliks solistė A. Buntinaitė.

Minėjimui pasibaigus bus kavutė. Visuomenė kviečiama minėjime ir pamaldose gausiai dalyvauti. (tk)

CHICAGOS BIRUTIEČIŲ
POBŪVIS

LDK Birutės draugijos centrinis Chicagos skyrius išsirinko naują valdybą, pereitų metų pabaigoje. Šio sąstato pirm. E. Diminskienė, vicepirm. Ivaškienė, renginių vadovė J. Janulevičienė.

Naujoji valdyba surengė Naujų Metų nuotaikos pietus Chicagos lietuviams, sausio 2 d. Jaunimo Centre.

Atidaromąją kalbą pasakė naujoji pirmininkė E. Diminskienė.

Birutietes sveikino: plk. K. Dabulevičius, K. Milkovaitis, B. Jasaitienė, M. Marcinkienė. Visi sveikintojai linkėjo birutietėms sėkmės ir ištvermės veikloje.

Trumpą scenos programą atliko jaunimas: Rimas Kučėnas ir Vida Momkutė. Programą sklandžiai pravedė Svajonė Kerelytė. Laimėjimus pravedė V. Utara, buvo daug gražių dovanų. Programa buvo trumpa ir dalyviai turėjo malonios progos tarpusavy pabendrauti, kas visiems labai patinka. Dalyvavo apie pusantro šimto žmonių, daugumas jų aktyvūs organizacijų veikėjai. (zj)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

CLEVELANDO
PARENGIMAI

• VASARIO 12 D., 6:30 v. — Lietuvos laisvės vigilija. Rengia Dievo Motinos parapija.

• VASARIO 12 D. Pilėnų tunto blynų balius.

• VASARIO 13 D. Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas. Rengia Amerikos Lietuvių Taryba.

• VASARIO 19 D. Jaunųjų talentų muzikos konkursas. Rengia LB Kultūros taryba Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• VASARIO 20 D. Neringos skaučių tunto vėliavos šventinimas.

• VASARIO 27 D., 4 val — Koncertas dalyvaujant sol. Aldonai Stempužienei ir kanklių solistei Mirgai Bankaitytei Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia Dievo Motinos parapija.

• KOVO 6 D. Dirvos koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• KOVO 13 D. Kaziuko mugė.

• KOVO 19-20 D. Grandinėlių trisdešimtmečio šventė Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• KOVO 26-27 D.D. dail. Nijolės Palubinskienės kūrinių paroda Lietuvių Namuose. Rengia Korp. Giedra.

• BALANDŽIO 9 D. Šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos parengimas Dievo Motinos parapijos salėje.

• BALANDŽIO 17 D. 12 val. Balfo metinis susirinkimas Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje.

• BALANDŽIO 30 D. Clevelando ramovėnų vyrų choro dešimtmečio minėjimas-balius Lietuvių namuose.

• GEGUŽĖS 14-15 d. Skaučių Židinio parengimas.

• RUGPIUCIO 3-4 D. Old World festivalis E. 185 gatvėje.

• RUGSĖJO 24 D. "Vasarą palydint" Neringos tunto balius.

• SPALIO 1 D. 4 val. popiet Simfoninis koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Dalyvauja Clevelando Filharmonijos orkestras, sol. Jonas Vaznelis ir pianistas Antanas Smetona. Rengia Dievo Motinos parapija.

• SPALIO 8 D. Vienos dienos rekolekcijos Jėzuitų rekolekcijų namuose. Rengia Dievo Motinos parapija.

• SPALIO 15 D. Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas-balius.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 14094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

VIENINGA TALKA

Praeitų metų Kūčios šv. Jurgio parapijoje, Clevelande, dalyvaujant dioclezijos vyskupui James E. Lyke, kurį pakvietė parapijos administratorius kun. Juozas Bacevičius, sukūrė iškilmingą švenčių nuotaiką. Dalyvavo 170 žmonių. Vieningos talkos dėka, pasiruošimas vyko sklandžiai, lygtai būtų buvę vienos didelės šeimos šventė. Kristina Alšenienė originaliai, savo pačios pagamintais papuošalais, papuošė eglutę. Stefanija Radzevičiūtė dekoravo salę, jai padėjo Daiva Blynaitė ir Jokūbas Bartkus. Aurelija Balašaitienė su Vilija Nasvytyte paruošė ir pravedė programą. Stefanija Stasiene parūpino servetėles su įrašu: "Meilė Kristui".

Dvylikos patiekalų maitinimą namuose pagamino ir sunėšė eilė gerų šeimininkių: Aušra Babickienė, Erozina Gausienė, Eleonora Jocienė, Dalia Kasulaitienė su dukrele Kristina, Paulina Mašiotienė, Aleksandra Mikoliūnienė, Liongina Nagėvičienė, Valerija Spirikaitienė, dr. Danguolė Tamulionytė, Marija Treinauskaitė ir ypatingai daug prisidėjusios Laima Jucaitienė ir Bronė Tarutienė. Kalėdinių pyragaičių prikėpė: Estera Alšenienė, Stasė Lozoraitienė, Olė Razgaitienė, Juzė Orantienė, Petruskienė, Frances Stochl, Stasė Vaičiūnienė.

Jauni talkininkai sesuo ir brolis Laura ir Lawrence vikriai dengė stalus. Marcelinas Žitkus prisidėjo patarnavimu ir parama.

Vyriškus darbus atliko bažnyčios tarybos pareigūnai: Algis Kasulaitis, padedant sūnui Algiui, Jonas

Nasvytis, inž. Paulius Alšenas, inž. Rimas Minkūnas ir Algis Matulionis.

Rengėjų paprašyta Dalia Orantaitė, dirbanti Clevelando miesto savivaldybėje, per Cleveland Relation Board, Public Relation skyrių, pakvietė visas tris Clevelando televizijos stotis iš anksto painformavo rengėjus apie televizijos atvykimą. Daliai tenka visų nuširdi padėka už rūpestingas pastangas plačiau pagarsinti lietuvių.

Visoms ir visiems esu dėkinga už malonų bendradarbiavimą ir vieningą darbą.

Jadvyga Budrienė
Organizatorė

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ZENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED MEDICAL LABORATORY TECHNOLOGIST
Andrew Kaul Memorial Hospital, a 240 bed acute and skilled nursing facility located in northwestern Pennsylvania, is accepting applications for full-time Registered Medical Laboratory Technologist. Must be licensed or eligible for licensure in Pennsylvania. Excellent salary and fringe benefit program. Qualified candidates should submit their resume to or call the personnel director, Andrew Kaul Memorial Hospital, St. Marys, Pa. 15857. (814) 781-7500 Ext. 387. An Equal Opportunity Employer. M/F (46-5)

ROMUALDO
SPALIO
RINKTINĖS
NOVELĖS

Knygoje dešimt novelių. Kaina 8 dol.

Išleido Viltis.

"R. Spalio įgudimas valdyti novelės formą ir atskleidžiamos rimtos problemos naują jo knygą padaro vertą dėmesio. Išėivijos lietuvių literatūra praturtėjo dar viena gera knyga."

PR. NAUJOKAITIS
Tėviškės žiburiai Nr. 30

— I Š K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 8 dol. ir prašau atsiųsti R. Spalio knygą — RINKTINĖS NOVELĖS.

Pavardė ir vardas

Adresas

P.S. Vilties Draugijos nariams kaina 6 dol.

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarcome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

CLEVELANDE ir apylinkėse

VAKARONĖ SU ROMU BUBLIU

1982 metus Lietuvių Bendruomenė buvo paskelbusi Lietuvių Parapijų metais. Jų programai organizuoti ir praversti buvo sudarytas specialus komitetas. To komiteto pirmininkas Romas Bublys Clevelando apylinkės vakaronėje kalbės apie tai, ko Parapijų metais siekta, kas padaryta ir kas toliau darytina.

Vakaronė įvyks sausio 20, ketvirtadienį, 7:30 val. vak. Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje. Visi mielai laukiami.

• **Klaipėdos krašto atdavimo 60 metų sukakties minėjimas**, įvyks 1983 m. sausio mėn. 16 d. 12 val. šv. Jurgio parapijos salėje. Programoje: Algirdo Kasulaičio paskaita ir trumpa meninė dalis. Clevelando ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti. Minėjimą rengia: Amerikos Lietuvių Tarybos, Clevelando skyriaus valdyba.

• **Clevelando lietuvių pensininkų klubas** Dirvai paremti atsiuntė auką 15 dol. Ačiū.

• **Kun. Jonas Žvirblis**, pensininkas gyv. Grand Rapids, Dirvos skaitytojams pažįstamas kaip Jonas Paskutinysis, atnaujindamas prenumeratą pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

• **Parduodamas mažai vartotas foto aparatas** 35 mm. Rolleiflexas su trimis Carl Zeiss objektyvais 25-50 ir 200 mm. Teirautis telf. 531-6836. (2-3)

• **Dainos mylėtojai ir buvę čiurlioniečiai** esate maloniai kviečiami įsijungti į Čiurlionio Ansamblių. Ansamblis ruošiasi Dainų šventei, kuri įvyks šią vasarą Chicagoje. Išmokę repertuarą galėsite dalyvauti su Čiurlionio ansambliu Dainų šventėje. Repeticijos vyksta sekmadienį 12 val. ir trečiadienį 8 val. Lietuvių Namų žemutinėje patalpoje.

• **LKVS "Ramovė"** Clevelando skyriaus metinis narių susirinkimas įvyks sausio 15 d. 6 v. v. Lietuvių Namų apatinėje salėje.

GRANDINĖLEI 30 METŲ

Tai buvo 1953 metai, vasario 15 d., kai 13 mergaičių ir muzikantas pradėjo pirmus šokio žingsnius būsimosios Clevelando Grandinėlės.

Ir po 30 metų, atlikus šimtus šokių — muzikos koncertų, mažesnių ar didesnių sceninių pasirodymų, apkeliaavus 4 kontinentus, š. m. kovo mėn. 19, 20 dienomis Grandinėle grįžta savon parapijon, į Clevelandą. Grįžta savųjų tarpe darbais pasidžiaugti: vyresniems — save priminti, jaunesniems — lietuviško šokio, muzikos pusėn patraukti.

Pagrindinis 30-ties metų sukakties taškas bus kovo 19 d., šeštadienio vakarą Grandinėlės šokių, muzikos koncertas. Šalia koncerto, dviejų dienų bėgyje, bus rodomas grupės 1973 m. filmas, vyks skaidriųnuotraukų paroda, tautosakos tema įdomus pašnekesys, praktiški šokio, muzikos seminarai, kur šoksime ne tik lietuviškus, bet ir kitų tautų šokius.

Grandinėlės šokėjai Algis Mainelis, šokas grupėje nuo 1970 metų rudens sezono, Daiva Petukauskaitė-Madjar, šiuo metu valdybos narė, Mary Ann Abromaitis ir (nugara) Genė Merkytė.

Grandinėlės testinumui pabrėžti, šiai sukakčiai pilnai nušviesti, labai ir labai laukiami buvęs grupės šokėjai, muzikantai ne tik pažinti dabartinę grupę, bet po eilės metų pamatyti save ir vėl šokančius ar tai

filmoje, ar skaidrių nuotraukų tekmėje.

Detali Grandinėlės 30-ties metų sukakties programa bus skelbiama šio laikraščio puslapiuose.

Grandinėle

LIETUVIAI — NEPRALEISKITE PROGOS

Daytona Beach, Floridoje, lietuvių korporacija Lithona, Inc. siūlo jums mūrinius townhausus. Du miegamieji. Dvi ir pusė vonios. Patogūs. Ideali vieta. 3750 So. Atlantic Ave. Kitoje gatvės pusėje Atlanto vandenynas. Gražus paplūdimys, žuvalimas, autobusų susisiekimas. Graži gyvenvietė. Jau 11 lietuvių čia įsigijo nuosavybes. Perkančioms dabar grynais ypatinai didelė nuolaida. Nedelskite. Rimtai pirkti manantieji prašomi kreiptis telefonu (904) 258-1330 Harris Lapins. Arba rašyti: Povilas Bložis, 122 Dundee Rd., Daytona Beach, Florida 32018. (48-1)

• **Juno Beach, Floridoje**, geroje vietoje, lengvomis sąlygomis pats savininkas parduoda gerai išlaikytą namą. Kreiptis: J. Daugėla, 27 Ormond Beach, Fla. 32074, tel.: (904) 441-7916.

• **PERKANT IR PARDUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

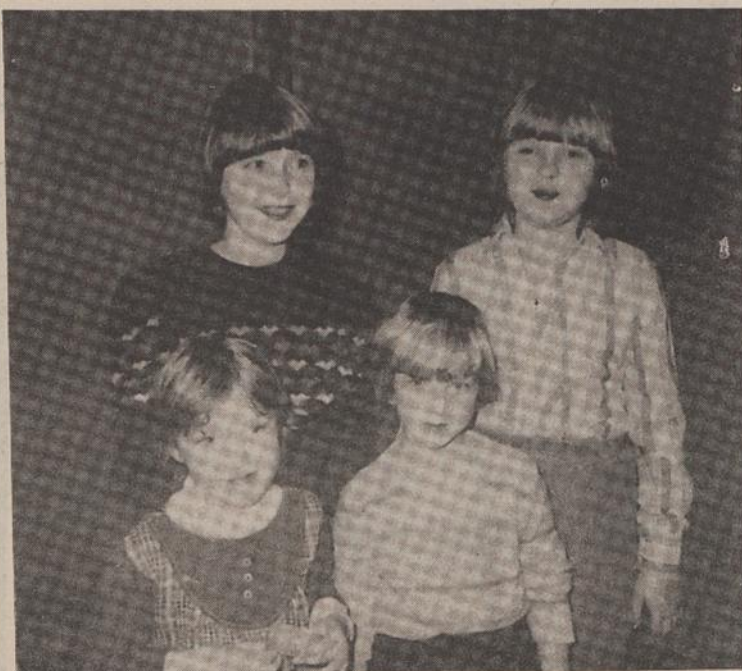
Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

Audra, Daiva, Vida ir Rima Žiedonytės — 1983-jų metų pirmosios kregždės — naujos skautės Neringos tunte.

DIRVA

Aukos Dirvai

ALTO LAISKAS POPIEŽIUI IR ARKIV. MARCINKUI

Artėja 500 m. sukaktis nuo šv. Kazimiero mirties. Sukaktis bus 1984 metais ir jai paminėti plačiai ruošiamasi. Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. Kazys Šidlauskas specialiu raštu kreipėsi į popiežių Joną Paulių II, pažymėdamas kaip lietuviams yra svarbi ši sukaktis ir prašydamas šv. Tėvą, kad tai sukakčiai būtų išleistas specialus Vatikano pašto ženklas.

Pirm. dr. K. Šidlauskas taip pat raštu kreipėsi į lietuvių arkv. P. Marcinkų, kad jis savo įtaką Vatikane panaudotų šitokio sukaktuvinio ženklo išleidimui. Vatikano pašto ženklai paprastai būna gerai meniškai paruošti, filatelistų vertinami ir tokio ženklo išleidimas yra ypatingos svarbos reikalas.

VASARIO 16 D. MINĖJIMO ANGLIŠKOS RADIJO TRANSLIACIJOS

Jau kelinti metai, kai JAV Lietuvių Bendruomenės

Visuomeninių Reikalų Taryba paruošia transliavimui Vasario 16-tos minėjimo programas, pritaikytas amerikiečių visuomenei ir lietuviškai nekalbantiems. Gaminamos dvi juostelės — po 15 ir 25 min., kurias panaudoja vietos radijo stotys. 1983 m. vasario 16 d. programos juostelės anglų kalba ruošia inž. Eduardas Meilus, jr., kuris yra JAV LB Visuomeninių Reikalų Tarybos naujas koordinadorius ryšiams su JAV susižinojimo įstaigomis. Vasario 16 d. minėjimų rengėjai ir lietuvių radijo programų vedėjai gali įgyti programines juosteles pas: Eduardą Meilų, Jr., 23 Shirley Rd., Shrewsbury, Mass. 01545, telef.: (617) 486-1275.

• Inž. Vaclovas Mažeika, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas, grįžo iš ligoninės ir toliau sveiksta dr. Jack Van Elck priežiūroje ir žmonos globoje.

Ligoninėje jis turėjo širdies operaciją kurią padarė dr. Murphy.

A. A.

BALIUI JACIKEVIČIUI

apleidus ilgos kančios pasaulį, jo žmoną

BRONĘ, mano mylimą seserį, ir sūnų LINĄ

užjaučiame ir dalinamės jų didžiu liūdesiu

Izabelė Stankaitienė
ir šeima

Brangiai dukrai

A. + A.

AUDRONEI GARBENYTEI

staigiai ir netikėtai mirus, jos tėvėliui VLA-
DUI, giminėms ir artimiesiems, reiškiame
giliausią užuojautą ir kartu liūdimė

E. L. Jakubauskai
E. J. Matulevičiai
P. Babickas ir
duktė Zita

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

E. Trečiokas,
Singer Island13.00
K. Daugvydas, Detroit .. 3.00
P. Rimkus, Chicago 3.00
A. Kavaliūnienė, Chicago 3.00
E. Bliudnikas, Centerville 3.00
M. Dausa, Islington 3.00
K. Karečka, Putnam10.00
J. Litvinas, Chicago 2.00
D. Mikoliūnienė, Cleve. 8.00
Pr. Karalius, St. Croix ..33.00
B. Oniūnas, Juno Beach 3.00
J. Lekas, Chicago5.00
A. Gražulienė, Cleveland 10.00
P. Ausiejus, Centerville 6.00
Vl. Kalytis, Great Neck 8.00
A. Lingis, Redford13.00
J. Stasaitis, Brockton10.00
M. Krasauskas, Pasadena 8.00
O. Daniusevičienė,
Chicago10.00
A. Česna, Cleveland 3.00
V. Tallat-Kelpša, Chicago 8.00
J. Atkočaitis, Detroit 3.00
Ed. Milkus, Detroit 8.00
Br. Šilas, Elizabeth13.00
St. Stulpinas, Lake Worth 5.00
L. Kronas, Westchester .. 8.00
J. Musteikis, Rochester .. 3.00
J. Reedy, Elizabeth 8.00
K. Laukaitis, Hinsdale .. 3.00
A. Drasutienė, Chicago .. 5.00
E. Litvinas, Chicago10.00
G. Juškėnas, Cleveland 8.00
R. Vaičiaitis, W. Nyack .. 3.00
J. Jurkūnas,
Beverly Shores13.00
Kun. J. Žvirblis,
Grand Rapids33.00
Br. Tiškus, Collinsville ..10.00
R. Butkus, Euclid 3.00
V. Šamatauskas, Cleve. 3.00
P. Stankus, Hartford 5.00
V. Trečiokas, Westersfield 3.00
J. Bagdonas, Woodhaven 8.00
L. Petrikonienė,
Juno Beach 5.00
J. Mikalauskas,
Richmond Hill 3.00
M. Kleinaitis, Gulfport ..13.00
A. Rakauskas, St. Pete. 3.00
Dr. J. Kriaučiūnas,
Putnam 3.00
Dr. A. Palaitis, Racine .. 3.00
S. Petrulis, Chicago33.00
M. Gincas, Jupiter 3.00
V. Stasiūnas, St. Pete. .. 3.00
I. Šerėlienė, Chicago 5.00
A. Klein, Rochester 3.00
A. Neverauskas, Chicago 20.00
J. Gilvydis, Franklin 8.00
A. Grigaitis, Manchester 3.00
J. Rimkūnas,
New Buffalo13.00
J. Maurukas, Surfside .. 3.00
V. Rastenis, Hot Springs 3.00
X. Y., Boston500.00
Pr. Nedas, Chicago 3.00
B. Sklaris, Philadelphia 3.00
E. Ramančionienė,
Woodhaven 3.00
S. Plenienė, Oak Lawn .. 5.00
LB St. Peterburgo
apyl. valdyba25.00
V. Jokūbaitis, Euclid13.00
L. Raslaivičius, Elk Grove 10.00
P. Dalinis, St. Petersburg 8.00
G. Janušonis, Rochester 3.00
V. Bakūnas, Los Angeles 3.00
A. Leparskas, Warren .. 3.00
P. Paliulis, Cambridge .. 3.00
K. Žemėckas, Indianapolis 5.00
J. Ambrizas, Chicago 8.00
LB Hot Springs
apyl. valdyba10.00
J. Debrėga, Brockton 3.00
ALT S-gos St. Peterburg
skyriaus valdyba25.00
A. Griauzdė, Avon 6.00
Beverly Shores
Lietuvių Klubas25.00
V. Radys, Beverly Shores 3.00
Dr. A. Šaulienė, Chicago 8.00
K. Ramašauskas, Livonia 10.00
J. Petkevičienė, Cleveland 8.00

LSS Vidurio rajono vadas vs Vytautas Jokūbaitis, prisega Latvių Skautų Brolijos Vyr Skautininkui Eriks Prieditis ordeną "Už Nuopelnus", Latvių skautų tautinės stovyklos iškilmėse.

J. Kiaušas, Harrison 3.00
A. Sušinskas, Cleveland 5.00
J. Sirusas, St. Petersburg 8.00
J. Vaineikis, Chicago 8.00
V. Bagdonavičius, Phila. 3.00
A. Dilba, Philadelphia .. 3.00
J. Kalvaitis, Cleveland .. 6.00
K. Žukauskas,
Sunny Hills10.00
M. Iešmantas, Cleveland 8.00
M. Laniauskas, Cleveland 3.00
J. Budreika, Toronto 8.00
J. Čipkus, Willowick 5.00
A. Acus, St. Petersburg .. 3.00
P. Minkūnas, Woodhaven 3.00
S. Baniulis, Chicago 5.00
J. Turčinskis, Chicago .. 8.00
P. Šimoliūnas, Chicago .. 8.00
S. Jonaitis, Granville 8.00
Clevelando Lietuvių
Pensininkų Klubas15.00
S. Račiukaitis, Detroit .. 3.00
J. Blažys, Chicago 3.00
J. Širka, Chicago 5.00
P. Rudėnas, Westfield .. 3.00
V. Satkus, St. Catharines 3.00
M. Petkevičiūtė-Taylor,
Oakland10.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

ONUTEI ZUBAVIČIENEI

mirus, jos vyrą JONĄ, sesutes MARYTĘ,

ANTANINĄ ir gimines, nuoširdžiai-giliai

užjaučiame ir kartu liūdimė

Verutė ir Vincas
Misiūnai

Elizabeth.

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad po sunkios ligos 1982 m. spalio mėn. 6 d. atsispyrė nuo mūsų brangi sesutė

RASA

KUČIAUSKAITĖ-RAČIUKAITIENĖ,
o gruodžio mėn 24 d. paliko mus tėvelis

KOSTAS KUČIAUSKAS.

Abu kilę iš Kybartų. Tremty gyveno Ingolstadte, Vokietijoje. Palaidoti Baltimorėje.

Nuliūdę

Igoris, Vera, Vyta
su šeimomis ir
Petras Račiukaitis